

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Honorari nefracate nu se pri-
mesco.— Manuscrisuri nu se
returnat.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECĂ de ANUNTURI:
la Viena: la N. Dukas Nachr.,
Max. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachr., Anton Oppelk.
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Imilo
Leopold (VII. Erzsébet-közt.).

PREȚUL INSERTIUNILOR:
o seriă garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare.—
Publicări mai dese după tari-
ta și învoială.— RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 22).

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-ii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dăruirea în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone.— Cu inserțiunile
10 bani.— Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 121.—Anul LXV.

Brașov, Duminică 2 (15) Iunie.

1902.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, Luni,
22. Rosali, diarul nu va apăre până Marți sera.

Rosaliile.

Vesela sărbătore a pogoririi
duhului sfânt, a spiritului ce unesce
în sine tot ce e adevărat, viu, lu-
minat, curat, bun și sfânt, care se
avântă peste toate cele vremelnice și
murtore și se înalță spre cer, care
dă adevărată viață omului și-l ridică
din nemernicia lui la o făptură după
chipul și asemănarea lui Dumnezeu,
sărbătore cea mare a limbilor ne
găsește ore pe noi creștinii din ve-
chia și glorioasă odraslă a divului
Traian pregătiți s'o serbăm cu sfîn-
tenia, cu care au serbat-o moșii și
strămoșii noștri?

Ei erau robiți și aproape de tot
părăsiți de sorțe, der era viuă în
în inima lor dorința și speranța, că
vor sosi vremuri, când urmașii lor
vor pute sdrobi lanțurile. Geniul cel
bun al nemiului românesc n'a lăsat
să se stingă de pe vatra lor focul
tăbirei de nēm și de pământul ere-
dit și i-au făcut pe cei puținii câți
conduceau poporul să fie tari și cu
abnegare neînfrântă. Scieau și ve-
deau bine, că era neapărată lipsă să
se spună, să pătimescă și să se sa-
crifice pentru neam și lege și o fă-
ceau cu dragă inimă ca nisce ade-
vărati apostoli.

Numai așa se poate explica cum
din toate pericolele cele estra-ordinare,
prin care a trecut, poporul nostru a
putut să scape teafăr și cu inima
nestricată, păstrându-și comora nesfi-
mată a dulcele sale limbi.

Și răsplata nici n'a lipsit. Ea a
venit ce-i drept târziu, rënduri-rên-
dari de bravi și viteji apărători ai
limbei și naționalității române au
câștat loviți de arma inamicului se-
cular în șanțurile redutei, der în cele
din urmă a sosit și ziua mărță a
redesteptării și a libertății, lanțurile
sclăviei au fost rupte și Românului
nu i-a mai fost rușine a-se numi Ro-

mân și a pretinde în fața tronului,
a țării și a Europei drepturi egale
naționale cu poporele conlocuitoare.

Prin jertfe și abnegare seculară
a scăpat der Românul de iobăgiă, a
scăpat de legea rușinosă, care nu-i
ierța să umble și el la școlă. Der
acum se ridicară pentru el primejdii
și mai mari. De câți-va decii de ani
ne luptăm spre a-ne apăra în contra
unei sclăvii mult mai gróznice, de-
cât aceea din vremile trecute, în
contra sclăviei spirituale. Póte omul
să sufere cele mai mari maltratări
și toturi fisicesci și totuși eu-ul lui,
ființa lui morală póte să rămână ne-
atinsă, gata a infrunta tirănia până
la ultima răsufare. Invenează-i însă
spiritul, drepta lui cugetare, sdrun-
cină-i curagiul, credința, convinge-
rea, c'un cuvânt moralul lui, și-l vei
vede tēndu-se la picioarele tale mai
amar decât un verme.

Nu forța covârșitoare brutală, nu
baionetele vor pute vre-odată face
să ingenuche un popor asuprit și
să renunțe la viața și viitorul său
național, ci numai slăbiciunea și
demoralizarea spiritului celui bun,
sănătatea și tare, a spiritului de jertfă,
de dragoste și unire între frați, ce
l'a eredit dela părinți și protopă-
rinți ca o sfântă moștenire, ca să-o
păstreze ca pe lumina ochilor.

Stau pe gânduri unii dintre noi
micii la inimă, că ce-o să ne facem
noi Români, cari n'avem mijloce
de a rezista nedreptăților și nes-
firșitelor ispite, cum s'ar cere în
ziua de adî? Ce ne-am făcut altă-
dată, când aveam și mai puține
mijloce?

Luptat'am și rezistat'am năvalei
și ademenirilor iniuce cum am pu-
tut și cum am avut norocul de a fi
ajutați ori nu câte puțin și de îm-
prejurări — der ceea-ce a fost lu-
cru de căpeteniă, ceea-ce ne-a asi-
gurat până acuma viitorul, a fost că
am rămas Români curați la suflet,
nu ne-am pângărit sentimentele cu-
rate naționale, făcându-ne lingușito-

rii și lingăii dușmanilor, umblând
după mila și grația lor și spurcân-
du-ne cu hrana duhului lor îngâmfat,
bajocuritor și desprețuitor.

Solidaritatea și tăria noastră na-
țională nu atērnă decât numai con-
diționat dela puterea materială și
fiscică, de care dispunem, această pu-
tere a noastră românească este întē-
meiată numai pe bunul, sănătosul
și adevăratul spirit național, ce
trebuie să ne însuflețescă în tot mi-
nutul, în bine și în rău.

Spiritul național trebuie să-l pă-
zim în totă curățenia lui, ca să nu
se molipsescă de atmosfera otrăvită
ce ne incunjură!

Revista politică.

Foile unguresci au publicat sēp-
tēmăna acesta un comunicat afară
din cale revoltător. Se spune în acel
comunicat, că ministrul unguresc al
școlilor *Wlassics* a dat *erăși o ordo-*
nanță în virtutea căreia pe viitor la
școlile primare de stat *studiul reli-*
giunei să se predece necondiționat numai
în limba maghiară. Excepțiune fac cla-
sele I și II primare, unde se permite
întrebuințarea „limbei străine“, der
numai atunci când majoritatea șco-
larilor sunt de limbă străină. Mai
ordonă ministrul, ca instrucția din
Religiune să se facă numai în loca-
lul școlii.

Ordonanța acesta isbesce vedit
în dreptul limbilor nemaghiare și
în drepturile garantate prin lege ale
bisericeilor nemaghiare, de a-se în-
grijii de instrucția religioasă în limba
lor oficiosă. Ce se va întempla cu
școlarii nemaghiari dela școlile pri-
mare de stat, cari nu sunt în ma-
joritate în cutare școlă? Cum vor
pute ei să-și câștige primele cuno-
ștințe din religiune, decât catachetul
respectiv e oprit a-le preda în limba
lor maternă? Atentatul acesta volnic
și temerar nu póte decât să turbure
adēnc liniștea conștiinței cetățenilor

nemaghiari ai țării, cari își vĕd ast-
fel odraslele lor espuse maghiarisă-
rei forțate.

*

Mult sgomoț s'a făcut șeptē-
măna acesta în jurul unei vorbirii,
ce a ținut'o *Impēratul Wilhelm II* al
Germaniei la Marienburg cu ocași-
nea festivităților din incidentul re-
construirii castelului cavalerilor teu-
toni. *Impēratul a atacat aspru pe pro-*
prii săi supuși, pe Poloni dîcēnd: „erăși
am ajuns acolo, că *insolența polonă* și
temeritatea sarmată vrē să fie agresivă
(atacătoare) față cu germanismul, și
eu sunt constrins a *apela la poporul*
meu să-și apere bunurile sale naționale“.

Vorbirea agitatorică a impēra-
tului tocmai în momentele când par-
lamentul german votēză sute de mi-
lióne pentru întărirea elementului
german în Prusia rēsăritenă, a pro-
dus pretutindenī enormă senzație.
Ce alta însămnă cuvintele impēratu-
lui, decât nu escomunicarea bieților
Poloni din Posen, cari sunt ast-fel
declarați de dușmani ai statului,
cari trebuie stîrpiți și goniți din țēră.

N'au trecut decât abia 3—4 zile
dela vorbirea impēratēscă din Ma-
rienburg, și etă, că în parlamentul
din Viena se petrece un lucru es-
tra-ordinar. Deputatul radical ceh
Klofaç în plină ședință a camerei a
insultat în modul cel mai grosolan
pe impēratul Wilhelm. Intr'o vorbire,
ce a ținut'o, *Klofaç* a dîs, că espre-
siuni ca acele pe cari le-a întrebui-
țat impēratul Germaniei la adresa
Polonilor și a Slavilor peste tot, nu
se aud decât „din gura oratorilor
beți de prin cărciumi“. A numit pe
Wilhelm II „fanatic german de ul-
tima spetă“ și a cerut guvernului
austriac să respingă „această obrăz-
nicie prusacă“. Președintele l'a che-
mat la ordine pe *Klofaç*, der atunci
de pe băncile negermane s'au auđit
strigăte de: „Pfiu Wilhelm II“,
„omul acesta (impēratul) e bun de
legat“, și alte expresiuni insultătoare.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Pe Tîmpa.

O jumătate de vară, o tómnă întrégă,
o tērnă întrégă și o primăvară a trecut, de
când scriu și de și la masa redacțională.
Din când în când ridic privirea de pe hăr-
ta brăzdată cu rënduri scrise, și uitându-
mă pe ferestră, dau cu ochii de Tîmpa.
Tîmpa este față în față cu redacțiunea nós-
tră. Cei din Brașov, și din țēra Bărseiși Fă-
gărașului, cunosc bine Tîmpa. Mulți alții
vor fi cunoscēnd din audite, vor fi însă și
de aceea, cari n'or fi audit de ea. Și unii
și alții vor asculta bucuroși, decât le voiți
povesti câte ceva despre Tîmpa.

Tîmpa este un munte de 957 metri
asupra nivelului mării. Înălțimea Brașo-
vului, pe promenada de jos, este de 580
m; ea este decii mai înaltă decât Brașovul cu
cu 377 metri și se ridică, ca un zid, ime-
diat lângă fostele ziduri ale orașului, în
partea dinspre rēsărit. Are formă prelun-
gită, asemenea unei jiređi uriașe.

Aspectul, ce și-l ofere Tîmpa, când
arborii de pe ea îmbracă podóbele lor,

este din cele mai pitoresci. Par' că ar fi
un covor gigantic de colóre verde, atâr-
nat în prējma orașului. Din potrivă, când
frunzele încep a-se rugini și a căde in-
cetul cu încetul până se formēză o rariște pe
cóma Tîmpei, ér drumurile serpentine, în
număr de vr'o două-deci și cincii, cari duc
la vērful ei (căci numai în serpentine este
cu puțință a-te sui pe ea), se pot distinge
bine printre arborii despoiați de frumșeta
lor, — oh, atunci te cuprinde o melanco-
lie nespūsă.

Se dîce, că s'ar fi făcut propunerea
la magistratul orașului, să se taie copacii
cu frunze și să pună în locul lor brađi,
cari să desfăteze ochii pururea cu vedēta
lor. Un murmur de nemulțumire s'a auđit
însē din public: „Lăsați-ne copacii, așa cum
sunt! Când sunt ei verđi, cu drag ne ui-
tăm la ei. Ne sunt dragi însă și când sunt
golași. Schimbarea asta simbolisēză așa de
fidel lumea, unde tot așa se schimbă bi-
nele cu réul, frumosul cu uritul, lumina
cu întunerecul, suișul cu coborișul. Lăsa-
ți-ne Tîmpa așa cum este, să o vedem, că
și ea e supūsă schimbărilor naturei, ca și
viața omenescă.“

Și așa a rămas.

Interesantă este legenda, care ne
spune, cum s'a format Tēmpa.

Se dîce, că înainte de vremuri aici
unde este „Tēra Bărsei“, ar fi fost o mare
de apă. Și venit-au nisce uriași dinspre
rēsărit, cari cu pașii lor cei mari călcau
de pe munte pe munte. Sosiseră ei până la
„Piatra Mare“, de aici însă nu mai aveau
unde călca mai departe, căci ori cât de
mari ar fi fost pașii lor, până la munții
Făgărașului tot nu ajungeau. S'au apucat
decii cu ciocane și lopeți, au scobit pietri
și pământ, de pe unde este acum Timișul și
le-au aruncat în mare, la locul unde este
acum Tîmpa, până-ce s'a ridicet de-asu-
pra apei înălțimea ei. Tēmpa era ascuțită
atunci. Uriașii au făcut numai câte un
pas din „Piatra mare“ până aci. Cel din-
tăiu, când a pus pasul în vērful cel ascu-
țit al Tîmpei, de greutate el s'a tîmpit și
de-atunci i-a rămas numele „Tîmpa.“*)

O altă legendă fórtē interesantă
spune următoarele:

Nu mult, după-ce se întemeiasc ce-
tatea Brașovului, în peștera din Tîmpa,

*) Cf. I. Dariu „Geografia comitatului Bra-
șov“.

unde e acum micul restaurant de vară,
se încuibase un smeu înfricoșat și primej-
dios. Acesta înghița de vii și întregi, ani-
male, copii și ómeni mari. Odată înghiți
pe un student, fiul primarului, care se ur-
case pe Tîmpa, să-și învețe lecția. Pri-
marul a dat poruncă, să iēsă ómeni înar-
mați și să prăpădescă smeul. Un măcelar
însē spuse, că această lighionă înfricoșată
nu se póte prăpădi cu puterea, ci numai
cu înșelăciunea, și dădu următorul sfat, pe
care îl și esecută: Măcelarul tăia un vițel
și îl bel, ér pielea i-o umplu cu var ne-
stins și-l puse apoi aproape de pescerea
smeului. Pe urmă se ascunse și începū a
sbiera ca un vițel. Smeul auđind, eși iute
din pesceră și găsind vițelul, îl înghiți
dintr'odată. După acesta îl cuprinse o
sete grozavă. Astfel se scoborī la apă
dincolo de Tēmpa, în valea cetății. Varul
însē, cum veni în atingere cu apa, începū
a clocoti și astfel smeul plesni.)*

* * *

În peștera, unde legenda spune, că
locuia odinioară smeul acela înfricoșat, as-
tăzi locuesce d-l Theiss, care îi servește

*) Dariu, „Geografia“.

A doua zi președintele camerei și ministru-președinte Koerber au exprimat cea mai adâncă părere de rău asupra atacului îndreptat contra împ. Wilhelm.

Incidentul acesta a format obiect de discuție în presa din lumea întrégă. Faptul, că nu un deputat polon, ci unul ceh a ținut să răspundă la vorbirea din Marienburg, dovedește, că Slavii din Austria sunt solidari în fața atacurilor și amenințărilor germanismului.

Cum-că Germania și-a pus în cumpănă toate puterile, ca să nimicească pe Poloni, o arată cât se poate de clar vorbirea, ce a ținut-o cancelarul Bülow în casa seniorilor prusieni, ședința dela 12 Iunie n., la desbaterea proiectului polon. Cancelarul a ținut, că Germania nu pot da autonomie naționalităților străine (Poloni), fiind-că Prusia e stat unitar și german. Germania nu va suferi tendințe centrifugale și formațiuni federaliste. Agitațiunea polonă amenință (!) germanismul și limba germană mai amarnic, decât ori când. (Par' că vorbește Banffy. — Culeg.) Nisuița noastră este de-a căștiga grabnic pământ cât mai mult și vom fi destul de bogăți, când e vorba de așa ceva. Se tratăză aici de-o mare problemă națională, de problema, care au dus-o la victorie înaintașii noștri în vécul al 18-lea. Nu vom răpi limba și religia nimărui, dér nu suferim, ca Polonii se înghită pe comerțianții și industrialii noștri (!)

Vorbirea lui Bülow a fost repetit întreruptă de aplause sgomotóse de pe băncile germane.

Đilele trecute principele Ferdinand al Bulgariei a fost primit de țarul Rusiei. În Petersburg i-s'a făcut primire ca ori-cărui suveran. La prânđul de gală dat de familia imperială în onórea principelui, s'au schimbat toasturi cordiale între țar și prinț. Acesta din urmă și-a exprimat încrederea în sprijinul Rusiei pentru prosperarea Bulgariei.

Pentru „Masa studenților“

dela școlile române gr. cat. din Blășiū.

A p e l l

Nisuița manifestată în anii din urmă, de a înființa pe lângă școlile noastre mese pentru studenții mai săraci, isvoresce din recunoșterea unei lipse mari și dureroase.

Toți cei ce se ocupă cu educațiunea tinerimei, séu se interesăză de această mare cauză publică, séu, că a devenit una dintre cele mai insistente necesități ale timpului, de a sări întru ajutorul tinerimei studióse și în ceea-ce privesce nutreméntul ei trupesc. Studiul peste tot reclamă, ca o condițiune de căpetenie, un trup sănétos și bine hrănit. Sistemul instrucițiunei moderne însă pretinde mai mult ca ori și când o îngrijire serioasă a trupului, pentru-că acest sistem reclamă prin mulțimea și varietatea studiilor o deosebită încordare a puterilor sufletesci și trupesci.

Față cu numărósele și feluritele rece-riințe ale instrucițiunei, tinerimea noastră studiósă se găsește între nisce condițiuni din cele mai slabe. În lipsă de flocoințe destul de spațioase, mulți elevi ai școlilor noastre sunt osândiți a tângi în nisce căsute mici, umede, lipsite și de aer și de lumină; ér în privința traiului suer în mod neindestulitor provăduți. Organismul nehrănit cum se cuvine însă, și angajat în același timp la cea mai încordată muncă, între stări igienice necorăspundétore, nu numai nu se póte desvolta normal, ci slăbind își pierde tóttă energia și tóttă puterea de rezistență contra multelor și feluritelor morburí, cari ispitesc sănétatea tinerilor mai ales.

Pentru astfel de casuri nenorocite, învățătura costisítore, în loc să fi fost o binefacere, a devenit un blăstem, și tóttă cheltuiala de bani și de energie depusă de către învățători și învățacei, a fost făcută în deșert, spre paguba ireparabilă a particularilor, ca și a comunității obștesci.

Fiind însă, că atarí pagube nu se pot delătura cu totul, trebuesc deci prevenite. Și între măsurile preventive ale acestor rele sunt și mesele pentru studenți. Importanța lor în privința acésta este recunoscută de medici și pedagogi deopotrivă. De aceea și la noi s'a deșteptat în timpul din urmă o preocupare publică pentru aceste folosítore instituțiuni. Scopul lor e de a oferi studenților, gratis ori în schimbul unei taxe de tot modeste, mâncare caldă, suficientă și nutritóre, măcar odată în zi, ca astfel studenții bine provăduți fiind, să se pótă desvolta bine și trupesc și sufletesc, și să pótă presta cu succes munca spirituală ce li-se cere, fără dauna sănétății și vigórei lor trupesci. În același timp ele tind a pune pe elevi, cel puțin la masă, sub o inspecțiune părintescă, și a împutina astfel grijile părinților de acasă.

Decă aici în Blășiū nu ne-am îngrijit mai curând de înființarea unei astfel de instituțiuni, este nu pentru-că am fi ignorat necesitatea și importanța ei, ci pentru că aici a esistat mai întâiū la Români o atare instituție.

Intru adevér „masa studenților“ din Blășiū s'a înființat, într'un înțeles óre-care

mai larg, de-odata cu însăși școlile, cari acum de aprópe 150 de ani revarsă asupra némului binefăcétoreia lumină a culturai.

Intemeietóree de pie memorie ai acestor, celor mai vechi școli românesce din patrie au prețuit de sigur fórté mult învățătura, ca hrană a vieții sufletesci. Așa de sus au ridicat în gândurile lor sfinte actul luminării minții cu lumina înțeleptelor învățături, încât il numiau cu o caracteristică expresie „frângerea sfintei pâne a învățăturai“. Cu tóte acestea ei nu-și uitară nici de hrana trupului: „mai ales, că și atunci, ca și acum, cu deosebire fiir țărâ-nimei noastre impoporau școlile. Astfel pe timpul episcopului Petru Paul Aron — cum spune Samuil Clain, — se aflau în Blășiū de-ja 300 de studenți, și episcopul „li ține cu pâne, și la prasnice și cu fier-tură, pe unii și cu haine și cu cărți“.

Esemplul fericitului fundator al școlilor, a fost imitat cu belșug de toți succesorii săi. Atanasie Rednic a lăsat școlilor tóttă averea sa; Grigorie Maior a înființat fondul pentru pâne, pe care toți archiereii următorii l'au susținut, îmbogățindu-l așa, încât și astăzi, fie-care student cu purtare bună și progres îndestulitor, este provăduț gratuit cu pâne.

Ca să nu mai amintim de numărósele fundațiuni de stipendii, cari tot spre susținere servesc, ne oprim la actul marelui metropolit Vancea, care a întemeiat două internate frumoșe, unul pentru băieți și altul pentru fetețe. În aceste institute sute de inși primesc provisiune completă pe lângă o taxă modestă, séu chiar gratuit. Dér ori cât de mult ar fi făcut archiereii de fericitii pomenire ai Blășiului pe acest teren, astăzi nu mai este îndestulítore părintesca lor îngrijire, din care de altfel atâtea sute și mii s'au împărțășit și se împărțășesc. Internatele cele două sunt prea strimte, pentru a puté primi la buna lor masă pe toți cei avisați la un traiū mai sănétos. Și chiar decă ar avé loc să-i primescă, nu ar avé de unde să dea mâncare tuturor celor lipsiți. Fundațiunea de pâne de asemenea, ori cât de folosítore ar fi fost și ar fi, nu mai este îndestulítore. Căci numai cu pâne și cu firmituri de bucate de pe acasă, nu se pot nutri studenții în mod îndestulitor.

Lipsa acésta se simte de mult, dér acum a sosit momentul suprem, pentru a întreprinde tot ce ne stă în putință, spre a satisface necesităților mai ardente. Ceea ce recunoșcând inteligența română din Blășiū, intrună la 16 Februarie n. 1902 într'o ședință, anume spre acest scop conchemată, a hotărít să adreseze un apel către toți aceia, cari au beneficiat când-va de școlile din Blășiū, séu séu aprefia importanța lor pentru poporul românesc, rugându-i să binevoiescă a-și da concursul generos la înființarea unei mese pentru

studenții dela școlile române gr. cat. din Blășiū.

Comisiunea alésă în acea adunare, cerut dela Prea Veneratul Consistor Metropolitan din Blășiū, patronul suprem al institutelor noastre, autorizarea de a face o colectă în favorul mesei studenților, ceea ce i-s'a și dat prin rezoluțiunea consistorială din 4 Martie 1902, Nr. 1166. Drept aceea, subscriții membrii ai comisiunei de doi-spre-đece venim în acésta a ne îm- plini misiunea, ce ni-s'a încredințat, apelând cu tóttă dragostea frățescă la tóte inimile generóse, cari séu prețui valórea instituți- ce proiectăm, să alerge cu ofertele lor întru ajutor.

Prin glasul nostru cer ajutor aceluși aședăminte românesc, cari de un véc și jumătate au revărsat lumina culturai la mijlocul poporului nostru, și cari, mai mult de un secol, au fost unicul nostru far cultural.

Prin glasul nostru se adresăză școlile din Blășiū către toți fiir săi și către fiir acelora, cari sub scutul lor s'au învrednicit de puterea învățăturilor, cu ajutorul căreia și-au făcut stare și avere și poziție de onóre în societate.

Prin apelul nostru implórá ajutorul de recunoștință al fiilor săi acea „alma mater“, care atâția fi luminați a dat vieți — și il implórá nu pentru sine, ci pentru acei fi ai poporului, pe cari de acum înainte vré să-i crească și să-i învețe spre binele némului nostru.

La vocea acestor vechi aședămintes culturale asociem și noi cu tóttă credință cuvéntul nostru rugător. Pentru-că credem firm și tare, că este acum timpul suprem, să contribuim și noi fie-care în ceea-ce ne-a dat Dumnezeu, spre a susține și desvolta acele aședămintes, pe cari numai archiereii noștri le-au întemeiat și susținut cu mari jertfe spre binele nostru obștesc. Este nobil și frumos, ca la rândul séu și inteligența să-și arrete tributul recunoștinței sale pentru binefacerile primite și să facă astfel și ea binefaceri pentru întemeierea mai bună a viitorului nostru comun.

Garanta acestui mai bun viitor și titlul de onóre al inteligenței române este tocmai faptul, că în tot-deuna ea a împlea rolul și dorința sa.

Școlile din Blășiū au esperiat nu de mult cu multă mângăiere generositatea inteligenței române. Când în lipsele sale mari, gimnasiul din Blășiū a apelat în 1899 la ajutorul public, în scurtă vreme nu mai puțin, decât 20000 fl. i-s'au trimis spre acoperirea urgentelor sale necesități.

Animați de acest frumos exemplu al virtuții românesce, apelăm acum de nou, cu neclintită încredere, și ne rugăm în numele acestor școli, ca să nu li-se deneghe nici acum generosul sprijin.

pe cei ce își iau ostenéla de-a face drumul de-o óră până la el, cu unt și ridichi, salam și bere și promite, că mai la vară, când vor începe să vină óspeții din România, va servi și mâncări calde.

Am fost pe Timpa în ziua de 5 Iunie și l'am întrebat pe d-l Theiss, decă domnialui a fost acela, care tóttă iérna a petrecut-o aici?

- Da, eu am fost acela.
- Mai înainte nu ședea nimeni aici iérna?
- Nu, eu sunt cel dintăiū.
- Și cum de ai venit la ideea asta?
- Apoi societatea pentru înfrumșetarea orașului mi-a plătit suma de 100 coróne pentru cele patru luni de iérnă, și eu am primit. Jos, tot nu aveam ce face; eu am avut lucrátore de postovărie mai înainte, acuma însă pentru ómenii săraci nu se rentéază acésta brânșă. Vara țin restaurantul și tot căștig câte ceva.
- Ei, dér nu te plictisias singur aici în peștera asta?
- Nu mă plictisiam, căci ađi iérnă aprópe nu era și, să nu vină cine-va sus. La restaurant este un album pentru óspeți, în care fie-care vizitator își póte

scrie numele. Unii scriu și câte o observație în poesie séu prosă.

Am luat albumul în mână și am găsit înscrisi în el vizitatori încă din vara trecută. Anul acesta până la data numită, se înscrieseră 463, eu am fost al 464-lea și anume:

- In Ianuarie, au fost 21, între cari 2 Români din România.
- In Februarie 55, între cari 7 Români, de aici și din România.
- In Martie 58 vizitatori, între cari 5 Români.
- In Aprilie 140 vizitatori, între cari 7 Români.
- In Maiū 144, între cari 9 Români.
- In Iunie, până la 5, au fost 44 de vizitatori.
- Dér se luăm pe rând observațiile mai interesante, ce le-au scris vizitatorii alăturate de numele lor. Incepem cu câte-va din vara trecută.
- „Astăzi am vizitat acésta pozițiune, care ne va face, să ducem cu noi frumoșe amintiri“. — Ersilia N. Vasilescu, instituțórá, Nicolae Vasilescu, comerciant Alexandria (România).
- „Și aici mor ómenii?“ Germinia Mi-

hăileanu, instituțóre, Alexandria 10/23 August 1901.

„Domnilor cetitori! Puteți fi siguri, că citiți scrierea unui patriot român din Bucuresci, care de altfel nu este, decât un elev din liceul Lazăr, care vė uréază tóttă bucuria unui bun creștin. Salutare și frăție! P. Boerescu, băiatul colonelului.

„Astăzi 14/27 August 1901, am vizitat muntele, turnul (sic) Arpad și acésta peșteră împreună cu George Tanfală, și vom păstra amintire frumoșă. Eftimic Istrătescu, Tanfală din Tecuci.

Apoi vine una în limba unгурescă, care în traducere sună:

„Să trăiască nația maghiară, nu 2000 de ani, ci cât o va puté ține pământul. Tinere maghiar, decă vii aici, și o rugăciune pentru patrie lângă statue și cântă: „Isten áldd meg a Magyarat! „György Bela învățótor la Orfelinatul din S.-S.-György. Sept. 3.

„Admir Brașovul și pozițiile lui încântátore. Vizitatori! Păstrați bani și veniți de petreceți la Brașov. Cunoscúții, cari mă vor găsi aici iscălit, le las o salutare afectuóasă, în special G. Bassarabescu 12 Sept. Const. I. Ruescu.

Peșteră mare pustie
Bună-ai fi la Bucuresci
Ca să serví de pușcărie
Hoților, care sfășie
Peptul țării românesce.

Maria Panaitescu, Sofia Panaitescu, George Panaitescu, artiști. 17 Sept. 1901.

La 18 Martie vedem însemnat un vers de două rënduri din condeil unui poet maghiar, care ăice:

„Sasszárnyakon a Ielkem ide vont
Oh áld meg Isten! ezt a drága hont!“
Kalocsay Alán.

După acésta poesie urméază apoi prosa jupánului Lazar Hermann din Particeu, comitatul Solnoc Dobăca, cercul Gârboului, care scrie pe ungresce:

„Am fost în Brașov, să cumpăr oue!“
April 1902.
D-l Dauss Gyula din Simeg, comi-

*) Maria și Sofia Panaitescu sunt dragile-șele fete, cari au debutat vara trecută aici ca em- libriste la cirul „Enders“. Poesia însă nu este creația lor. Ea e scrisă de poetul Nic. Niculescu și pórta titlul: „Versuri serise pe fațada peșterii de la Dimbovicióra“, avénd începutul următor:

Peșteră posomorită
Mare, umedă, tăcută
A-i fi bună în Bucuresci
(Restul ca mai sus.)

Critica în Bogaleanu, apărută la 1865 în Iași, am găsit-o în bogata bibliotecă a d-lui N. P. Petrescu, ér atențiunea asupra acestei poesii me- tras-o fiul séu, Horia.

E vorba de a înzestra cu o nouă pu-
ne aceste școli, cari în curând vor avé
serbeze iubileul existenței lor de 150 de
ani. Nu este chip de a serba mai demn
și mai potrivit acest dat de mare impor-
tanță istorică, decât a întemeia nouă insti-
tutașii, cari să fie completarea desăvârșită
a învățării așezăminte.

Sus deci inimile! Să dovedim, că în-
țelegem rostul așezămintelor culturale ro-
mânești și că scim și lucra și jertfi, pen-
tru înaintarea și dezvoltarea lor.

Să dovedim, că suntem vrednici ur-
șii ai acelor, cari între mii de suferințe
și piedeci de tot soiul au știut să înfi-
nșeze locașuri de învățătură, spre a ne în-
zestra pe noi cu puterea nebiruită a cul-
turai și moralei!

Blășiu, din ședința comisiunei de 12,
ținută la 16 Maiu 1902.

Ioșif Hossu prof. gimn., preș. comisiunei	Dr. E. Dăianu prof. de teologie, not. al comisiunei
Georgiu Muntean medic al inst. preparandial	Dr. Alesandru Pop medic
Emil Vicu, prof. gimn., dir. interna- tului de băieți	Iuniu Br. Hodoșiu dir. inst. de credit și econ. „Patria“
Dr. Iuliu Maniu dr. arhidieceșan	Octavian B. Bonfiniu prof. gimnasial
Jacob Murășianu prof. de muzică	Gavrila Precup prof. gimnasial
Georgiu Vancea proprietar	Dionisiu Trifan măestru croitor.

Alegerea de Episcop în Arad.

Arad, 13 Iunie n.

Eri s'a sêvârșit aici alegerea de episcop
al dieceșei Aradului în locul rămas va-
cant după mórtea rēposatului Ioșif Goldiș.

Din cauza agitațiunilor pătimateșe, ce
au premers alegerii, și cari și-au aflat
răsunet în „Trib. Pop.“ din Arad, unii se
temeau, că și alegerea va fi frântă șgomot-
oșă; ea a decurs însă în liniște.

Înainte de a se deschide sinodul
eparchial electoral, s'a ținut o liturgie so-
lemnă, la care a oficiat I. P. S. Sa Me-
tropolitul Ioan Meșianu asistat de Prea
curviosii Aug. Hamsea, arhimandrit, Vas.
Mangra, vicar, și Ioan I. Pop, protosinel,
și de protopopii C. Gurban, Ger. Serbu,
Vas. Beleș T. Păcală și de protodiaconul
Dr. I. Suciș și diaconul Mihulin.

După chemarea Duchului sfânt Me-
tropolitul a rostit de pe amvon o frumoșă
predică despre dragoste.

La órele 11^{1/2} s'a deschis sinodul de
cărtră I. P. S. Sa Metropolitul I. Meșianu,
cărtră discurs în care, după-ce face am-
nșire de rēposatul episcop Goldiș, arată
ce mare e chemarea membrilor acestui
sinod și ce mare e și răspunderea lor, și fi
rēgă ca într'un gând și într'o simțire s'a-
lăgă pe cel mai vrednic, inspirându-se de
Duchul dragostei și a buneii înțelegeri.

Mai departe Metropolitul condamnă
pornirea patimilor manifestate la alegerea
de episcop în 1899, pornire prin care se
intentiona a-se determina direcțiunea vo-
tului în sinod, ér apoi a-și aroga censura
asupra membrilor sinodului prin insulta-
rea unor bărbați devotați și binemeritați
pentru binele bisericeii și neamului nostru.
Cu durere vede, că acel fatal curent
pornit atunci se pare a-se mai susține
și acum. Își ridică vocea, ca să se delă-
tore și stêpescă pasiunile compromițetóre
și păgubitóre și să se readucă la predom-
nare prudența, moderațiunea tactului bun
și a respectului față de autoritatea ierar-
chică. Rôgă cerul să trimită Sinodului du-
hul înțelepciunii și al înțelegerii, ca în
pace și dragoste să îndeplinescă măre-
țul act.

Deputatul Dr. N. Oncu mulțumesc
Metropolitului, pentru-că a venit în per-
sonă să conducă sinodul electoral și dice
că deputații sinodali sunt concșii de în-
semnătatea actului și declară, că ori-care
va fi rezultatul, va fi recunoscut de valid
de cărtră cei de un gând cu densul.

După acêșta I. P. S. Sa numesc
notari ai ședinței pe d-nii Georgia și Serbu
din cler, Dr. G. Popa și Dr. Marta dintre
mirenii, ér bărbați de încredere pentru
scrutiniu pe d-nii Dr. Ios. Gall și Dr.
N. Oncu.

Se constată, că sunt preșenți 59 de
deputați, (lipsesc numai protopretorul
Mladin). Între deputații de față era și ve-
nerabilul octogenar Vincențiu Babeș.

Protosinelul Ioan Ign. Pap rōgă
Sinodul să nu reflecteze la persóna sa, ci
să voteze numai pentru cei-lalți doi can-
didați.

Urméză votarea. Se cetesc lista mem-
brilor după alfabet și fie-care își depune
biletul sêu în urnă. S'au dat cu totul 57
de voturi. Candidații Hamsea și Mangra
s'au abținut dela vot și s'au retras în
altar.

După votare s'a enunțat rezultatul
scrutiniului:

Vicarul Mangra a primit 30 de voturi
archimandritul Hamsea 26 voturi, ér proto-
sinelul I. Pap 1 vot.

Prin urmare vicarul Mangra, întrun-
dind maioritarea absolută a voturilor date,
a fost proclamat Episcop ales al Aradului.

Părintele Mangra, după ce i-s'a îm-
părtaşit votul Sinodului ține o scurtă vor-
bire, în care mulțumesc Sinodului pentru
alegere. Dice că în activitatea sa va ni-
sui pentru binele patriei și al bisericeii.
Va căuta să cumpănescă lucrurile așa fel,
încât între stat și biserică să domnescă
cea mai deplină înțelegerere. Va respecta
legile și va cultiva patriotismul cald
etc. etc.

Vorbirea nou alesului a fost viu și
șgomotos aplaudată de partisanii sêi.

Metropolitul Zala, ne spune, că a venit în aceeași
zi pe Timpa „ca să vadă pe Arpad“ (în
rēșful Timpei s'a ridicat adică la 1896 cu
mari cheltueli o statuă milenară.)

După acestea urméză érășii ceva mai
drăgălaș:

„Haide zêu, să mă scriu
Póte mor și numai viu.“
10/IV Elena Moțoiu.
„Și eu asemenea.“
Elena Ciurecu.
„Sê mor, nu cred, dér ghici ce se
întâmplă?“
(nelegibil)

Dér étă și o inscripție nemțescă:

„Kronstadt! Krone der Städte von
Siebenbürgen, wie schön bist du!!!... Lieb
Ungarland kannst ruhig sein? 20/IV. —
Gabony.“

La 16 Maiu găsim următórea notă:
„Muzica și Pompicu — ómeni feri-
citi“ (momentan)

Alătórea era scris de altă mână o
murdărie, în limba română, pe care am
șters'o, căci nu e frumos, ca numai Ro-
mânii să se „distingă“ prin observații ne-
cuvincioșe.

La 18 Maiu, vedem, că a fost aici și

comandantul bur Iooste, care asemênase
„Timpa“ noastră cu „Spionskop“ul lor.
Densul a lăsat aici următórea notă:

„I. P. Iooste. Pretoria 18/V 1902.
Wonder Schon hier! Wooier als bij ons.“

După acêșta d-l redactor dela „Kron-
städter Ztg.“ scrie:

„Heil und Sieg dem tapferen Buren-
volk! — Schroff.“

La 6 Maiu vedem următórea notă:

„V. Grădinar din Ploiești trimittu-
rur Românilor un „Sê trăiescă!“

În fine, să terminăm cu cele însem-
nate de părintele Gheorghiu din Sulina, ju-
dețul Tulcea, unde se varsă Dunărea în
marea negră. Étă ce scrie preotul din
Sulina:

„Deși cerul nouros și mă-a plouat
puțin, totuși am rămas prea mulțumit de
splendórea, ce se desfășura înaintea ochi-
lor, privind din acest loc inexpriabil (sic)
de frumos, ceva, care transportă în altă
lume, în fine ceva cu totul feeric. D-l Tasu (?)
fórte amabil și îndatoritor. — Venind dela
„Ksic“ Sereda Toplitza, unde am fost găz-
duit de stimata și amabila dómna Dr. D.
Kerke, fost medic la Sulina, mort și in-
mormântat la Ksic-Toplotza, 1901 Maiu 7.
Aceste ca amintire, 10 Maiu 1902. Preot
Gheorghiu. Delalecta.“

Înainte de orele 1 p. m. ședința Sinodului
s'a încheiat.

În mijlocul bisericeii catedrale am ză-
rit și pe actorul (teatralistul) maghiar dela
teatrul poporal din Pesta *Solymosi Elek*,
care a fost chiămat la Arad de vicarul
Mangra.

Acest actor comic și scriitor ma-
ghiar Solymosi a ridicat la banchetul, ce
s'a dat asêră la otelul Vass un toast în-
sufletit în limba maghiară pentru nou ale-
sul episcop Mangra, care, dize, „de pe
scaunul arhieresc ne va arăta acel drum,
pe care Maghiarii și Români ne vom puté
îmbrățișa ca frații pentru vecie“.

I-a răspuns Dr. N. Oncu, toastând pen-
tru Solymosi și buna înțelegerere între Ma-
ghiarii și Români.

O cuvântare pentru popor.

Étă discursul prin care directo-
rul despărțământului „Timișóra“ al
„Asociațiunei“ d-l avocat Em. Un-
gurianu, a deschis adunarea gene-
rală a acestui despărțământ, ținută
în Belinț la 8 Iunie n:

Onorată adunare generală!

Când aruncăm privirea asupra stării
poporului nostru din comitatul Timiș, căș-
tigăm impresiunea, ce o face asupra noastră
un om bolnav, care din zi în zi devine
tot mai slab, tot mai veștejit și tot mai
neputincios; așa poporul nostru din comi-
tatul Timiș — asemenea unui om bolnav
— din zi în zi devine tot mai mic și în
număr și în avere, adecă se află în conti-
nuă decadență. Decí când vedem noi, că
poporul nostru din comitatul Timiș suferă
de o bóla, care rōde pe ascuns și neîntre-
rupt la rădęcina viitoriului lui, ni-se îm-
pune datorința, ce o avem față de nêmul
nostru, ca la tóte ocașiunile în mod clar
sê-l luminăm și sê-l facem atent, că decă
nu se va deștepa și nu se va îndrepta
până mai este în el putere de viață și
până mai are o parte a moșiilor moștenite
dela părinții sêi, și decă nu se va întórce
la o viață mai curată, nu va desvolta o
muncă mai intensivă și o economie mai
rațională, — atunci ca sigur se póte lua,
că nu se va puté susține în lupta de esis-
tență între celelalte nêmurí mai luminate
și mai muncitóre, ci cu timpul va deveni
espropriat și înpins de alte nêmurí din
aceste locuri.

Multe sunt scăderile, cari duo la de-
cadența poporului nostru; astfel de scădere
e lipsa de școle. Copiul țéranului nostru
umbă prea puțin — ori nici decum — la
școlă; după-ce au ieșit din școlă nu se mai
ocupă cu cetitul, și uită și acel puțin, ce
au învățat în școlă; poporul nostru nu pri-
cepe a-se folosi — ca alte popóre — de
școlă și de puterea ei luminătóre, nu vrea
să pricepă, că unde lipsesc școlă, acolo
lipsesc lumina, și unde lipsesc lumina,
acolo lipsesc viața; acêșta indolență și re-
nitență față de școlă, sigur că cu viața sa
va plăti-o poporul nostru!

Alt defect e, că poporul nostru —
mai cu sémă femeile — în multe sêrbă-
tori micí, pe cari nici biserica nu le cu-
nósce; — acêșta datină rea aduce cu sine
multa pierdere de timp, desvătă dela muncă
intensivă și contribue la sêrăcia poporului.

Altă scădere e, că poporul nostru se
hrănesc rêu, ér nutremântul slab cu pos-
turi lungi aduce cu sine slăbirea puterilor,
omul slăbit este ușor espus la multe bóle
are traiu scurt, munca lui e puțin produc-
tivă; locuința țéranului nostru este mică,
scundă, rêu luminată și rêu aerisată; lipsa
de curățenie dovedesc lipsa de cultură.

Un mare defect la poporul nostru e
luxul în port, ce acum în mare grad s'a
rēspândit mai cu sémă între femei; lucsul
în port — adecă purtarea de vestminte
scumpe — e o risipire și de avere și de
timp; ómenii înțelepți nu risipesc averea
și timpul lor pe sdrênțe scumpe.

Ospețele lungi, pomenile și prasnicele
aranjate cu multe spese încă contribuesc
la sêrăcia poporului nostru.

Spre marea pagubă a poporului nos-
tru e și negligarea cercetării bisericeii, pen-
tru-că fiind morala fundamentul învățătú-
rilor bisericeșci, acela care în viața sa ține
înaintea ochilor învățătúrele bisericeșci, se
va sci tot-déuna feri de fapte, cari duo la
temniță; cu cât e mai golă biserica, cu
atât e mai plină temnița.

Pe lângă acestea și multe alte datini
rele, acum în timpul mai nou s'a încuibat
la poporul nostru încă un rêu și mai mare
Acest rêu e concubinatul. Concubinatul la
orí care popor e cea mai eclatantă dovadă
despre decadența lui morală. Concubinatul
— adecă traiul unui bărbat cu o muiere,
necununată — e ca un venin, care încet,
pe nesimțite, dér sigur nimicesce morala
și scurtéză viața poporului.

Să nu ne prindă mirarea, că acest
rêu îndată la început s'a încuibat în mare
grad la poporul nostru, pentru-că tóte re-
lele sociale și morale mai întâiu acolo se
încuibă, unde lipsesc cultura, unde lip-
sesc școlă; poporul nostru n'are școlă,
nu e destul de deșteptat, și de aici provine
că nu e în stare să cunósca urmările desa-
stróșe ale concubinatalui; decí eu cuget,
că facem lucru bun, decă cu acêșta ocași-
une vom înșira cele mai însemnate urmări
rele ale concubinatalui din punct de ve-
dere al dreptului familiar și celui de moș-
tenire.

La noi, ca și în tóte țérrile civilizate
căsétoria e regulată prin lege, concubina-
tul stă afară de lege, e lipsit de scutul
legii; din cășétoria legală, legată după for-
mele prescise de lege, urméză diferite
drepturi, cari taie afund în viața poporu-
lui, — concubinatul nu aduce cu sine nici
un drept.

După legile țérrii nóștre femeia cunu-
nată are drept a purta numele bărbatului
sêu, — femeia necununată, adecă concu-
bina n'are acest drept.

Femeia cununată devine maiorenă
prin cășétorie și înainte de 24 ani, prin
acêșta densa și averea ei ese de sub tu-
torat; concubina nu căștigă acest drept.

Muierea legală are drept a pretinde
dela bărbatul ei întrega susținere în cazul
când acesta n'ar mai voi să trăiescă cu ea
susținerea o stabilesc județul după starea
socială și după averea bărbatului; — con-
cubina n'are acest drept. Pe concubina
póte concubina, cu care trăescó densa
necununată, orí-când se o alunge dela sine;
concubina nici slujitul nu-l póte căuta.

Femeia legală are drept în cas de
divorț sêu despărțire, decă cășétoria se di-
solvă din vina bărbatului, a pretinde dela
bărbat susținerea pe tot timpul, cât densa
rémâne necăsétorită; concubina n'are acest
drept.

Tótă averea mobilă și imobilă ago-
nisită în timpul cășétoriei după lege e ju-
mêtate a bărbatului și jumêtate a femeii
legale, chiar și atunci când contractul s'ar
fi făcut numai pe numele bărbatului și
averea ar fi scrisă numai pe numele lui;
după mórtea bărbatului veduva legală are
drept la jumêtate averea agonisită și atunci
când după bărbat rămân copii; concubina
n'are acest drept.

Decă după bărbatul legal nu rămân
nici copii nici testament, atunci după lege
tótă averea agonisită e a veduvei; — con-
cubina n'are acest drept.

Decă după bărbatul legal n'au rămas
nici nêmurí nici testament, atunci și ave-
rea lui moștenită dela moșii și strămoșii
sêi o moștenesc veduva; — acest drept
nu-l are concubina.

Decă după bărbatul legal rămân copii
și rămâne numai avere moștenită,
acêșta o moștenesc copiii, însă veduva are
drept de susținere și față de copii; acest
drept nu i-se póte lua veduvei nici prin
testamentul bărbatului; — concubina n'are
acest drept.

Decă bărbatul móre fără copii și fără
testament, dér rămâne după el avere moș-
tenită și nêmurí laterale, atunci veduva
are drept a folosi acêșta avere în tot tim-
pul veduvei ei pe basa dreptului vidual;
nici acest drept nu-l are concubina.

Copiii legalí au drept de moștenire
și după mamă și după tată, nu pot fi lip-

siți de acest drept nici prin testament, nici prin contract; legea asigură copilului legal partea obligată, adică cel puțin jumătate din aceea, ce ar moșteni după lege; copiii nelegali, adică cei născuți din concubin, n'au acest drept, ei moștinesc numai după mamă, după tată n'au drept de moștenire.

Dacă tata nelegal mōre fără testament, averea lui o moștinesc nēmuri, őr dacă nu rămân după dēnsul nici nēmuri, atunci o moștinesc statul pe dreptul de caducitate, ca o avere fără stăpân; — copiii nelegali trebuie să iasă din averea tatălui lor nelegal și nici dēnsii, nici mama lor nelegală n'au nici un drept de moștenire.

Au început acum unele femei, când se duc să trăiescă în concubin, a căuta să-și asigure prin contract őr obligațiune őr-care despăgubire pentru cazul, dacă concubinul n'ar lua-o de soție; astfel de contracte și obligațiuni n'au nici o valōre la județ, nu se pot valida, concubina se alege numai cu reputațiunea ei femeiescă sdruncinată.

Acum se naște întrebarea, cari ar fi mijlocele, prin cari s'ar pute împedea și scōte din us concubinatele? Astfel de mijloce ar fi de două feluri, și adică mijloce fizice, sēu de putere, și mijloce morale; mijlocele fizice ar fi închisōrea și pedepsa în bani, dēr aceste mijloce numai statul are drept a-le introduce prin lege, statul însă de-ocamdată nu se arată aplecat a introduce astfel de mijloce stricte; deci acelora cari voesc binele poporului nostru nu le rămâne alta de făcut, decât a lucra cu mijloce morale; acestea ar fi: de o parte a face cunoscut poporului urmările rele ale concubinului, ca să se fferescō de ele, őr de altă parte a sfātui poporul, ca să grijescă de școli bune și să cerceteze biserica, pentru-că școla luminează mintea și propagă cultura, őr biserica propagă morală. Cultura și morală sunt cele mai bune leacuri pentru stīrpirea relelor sociale, őr poporul român din comitatul Timișului, dacă nu se va lăpēda de datinile rele, dacă nu se va nisui a se deda la o viață mai curată și mai solidă — la o viață cu mai multă muncă și cu mai mare înțelepciune; dacă nu va susține școli bune și nu va griji, ca tineretul să cerceteze școla, — adică, dacă nu se va nisui a se întări și în cultură și în morală, atunci nu este putere care să-l potă apēra de totala peire de pe aceste locuri, și numai istoria va povesti, că în acest comitat a locuit când va și popor românesc. Deci sōrtea și viitorul poporului nostru depinde acum dela el și dela înțelepciunea sa; bine fusē să-și însemne și bine să țină minte, că fără cultură, adică fără școlă și fără morală nu este putere de viață, și că cultura și morală sunt fundamentul, pe care se ridică cu siguranță viitorul fie-cărui popor. (Acia-mațiunī vii.)

SCIRILE DILEI.

— 1 (14) Iunie.

Reuniunea română de cântări din Brașov, după cum am mai amintit, va da un concert Luni d. m. la 5 ore în Dērste. După producțiune va urma dans. Intrarea 2 corōne. Pentru membrii reuniunii și familiile lor, intrare gratis. La 6 ore după miezul nopții tramvaiu spre Brașov cu prețul obișnuit de 30 bani.

Felicități Regelui Carol. M. S. Regele Carol a primit telegrame căldurose de felicitare din partea împēraților Francisc Iosif și Wilhelm, precum și din partea țarului, a Regelui Italiei, a Regelui Greciei și a Regelui Serbiei cu ocaziunea aniversării a 45-a a primului foc de tun al artileriei române în rēșboiul pentru independență.

Congresul bisericei sērbesci. Duminecă s'a deschis în Carloviț congresul național bisericesc al Sērbilor în fața comisarului regesc, Adalbert Tallian. Sē vestese, că partidul radical sērbesc ar fi făcut mari pregătiri de luptă contra patriarhului Brancovicī. Până acum însă

congresul a decurs în deplină ordine. De altfel comisarul regesc a dispus ștergerea din ordinea de zi a mai multor puncte, cari ar fi dat eventual ansă la neînțelegeri în sinul congresului. Astfel s'a scos din ordinea de zi: gravameul contra metropolitului, cererea de anchetă contra episcopului din Verșeț Gavriil Zmejanovic etc. S'a amānat tot-odatā alegerea de episcop sērbesc în Timișōra.

O nouă reuniune femeiască română. În Zlagna s'a înființat la sērbătōrea Constantin și Elena „Reuniunea femeilor române gr. cat. pentru înfrumșetarea bisericei gr. cat. și ajutorarea elevilor sēraci dela școlile din Zlagna“. Presidentă s'a ales d-na Elena Albini, vice-presidentă d-na Ana Moldovan, casieră d-na Fabia Pop, controlor d-șōra Lucreția M. Montani; director tot-dēuna preotul local gr. cat.; secretar d-l I. Crișan. S'a mai ales un comitet de dōmne și de bărbați, aceștia numai cu vot consultativ. Statutele noiei reuniuni se vor trimite în curēnd spre a fi aprobate.

Censură de avocat. D-l Dr. Toma Cornea a făcut cu bun succes censura de avocat la facultatea de drept din Budapesta în 6, 7 și 10 Iunie n. a. c. Noul avocat este originar din comuna Ileni (comit. Făgărașului.)

„Emke“. Societatea culturală maghiară din Ardel, care se numește pe sine „Emke“, după literele inițiale, înaintēză mereu. Dilele acesteia comitetul ei a ținut ședință lunară în Clușiu, sub președința contelui Bēldi Akos. În luna trecutā au încasat peste 10,000 de corōne, őr averea totală a societății la 31 Maiu făcea două milioane 796,875 corōne. Emke își întrebunțēză banii pentru întărirea și răspândirea limbii ungurești în părțile ardelene.

Pericolul ciumei în Franța. O telegramă din Paris semnalēză două casuri de ciumă bubonică pe bordul vaporului englez „City of Perth“, intrat în rada portului frances Dunquerque. S'au luat imediat mēsurī de insolare și de desinfecțare. Totuși, pare că lucrul presintă o deosebită gravitate. O nouă telegramă din Paris anunță constatarea a două nouē casuri de aceeași teribilă epidemie, la Dunquerque, pe bordul aceleiași vapor. Cele patru casuri de ciumă declarate în portul frances, constiue o mare primejdie pentru Europa întregă, și se impun de urgență mēsurī de profilacțiune.

Programul petecerei populare, ce o va aranja mâne Duminecă corul bisericei rom. gr. or. din Brașovul-vechiu în sala Hotelului „Central“ Nr. 1 din localitate este: 1. Musică. 2. „Fetele casnice“, cor de dame, de Timotei Popovic. 3. „Țiganul împērat“, anecdotă de Th. Speranță, declamațiune. 4. „Doina Oltēnului“, cor de bărbați, de Th. Czerny. 5. „Herșcu boccegiu“, canțonetă comică, de V. Alexandri. 6. „Lugojana“, cor mixt de I. Vidu. 7. Teatru: Bătășii, tablou de moravuri de I. M. Bujoreanu. Persōnele: Brobonel, bătăș d-l I Tampa. Năpīstoc, idem. N. Sērbu. Acadea, idem I. Aldea. Sfeteu, cărciumar I. Onea. Un băiat N. Tampa. O lăptărășă G. Oltean. Un ovreiu G. Popovic.

Concert militar. Māne Duminecă sēra, la restaurantul Sorea, în grādina dela „Pomul verde“, concert militar. În bucatărie: ragout de raci.

La casa de tir în prima și a doua zi de Rosalii musică națională. A se vedē anunțul.

Visita Regelui Carol

la școlă normală

a „Societății pentru învățatura poporului român“.

Luni la 5 ore după amiez, Regele Carol însoțit de d-l maior Baranga, oficer de ordonanță, s'a dus la localul societății din str. sf. Ecaterina. (București). Suveranul, urmat de întreaga asistență, suie la etagiul I, unde în marele și frumosul ves-

tibul, corul școlii, sub conducerea eminentului maestru Bănulescu, a intonat imnul regal.

În acest vestibul sunt aședate pe mese obiectele lucrate de elevi: diferite impletituri de paie, cartonage, desemnuri, lucrări caligrafice. Majestatea Sa le esaminează cu multă atențiune, cerēnd lāmuri dela d. președinte Lahovari, dela d. director Gārboviceanu și dela profesorul respectiv, d. Moianu.

Regele trece apoi în bibliotecă, care deși modestă, cuprinde totuși o mulțime de cărți folosite, în cea mai mare parte donațiuni benevole. Această bibliotecă servește de opotrivă profesorilor, ca și elevilor școlii

Din bibliotecă, Regele trece în aula palatului unde elevii, sub conducerea maestrului Fr. Reit, au dat o audițiune musicală pe vioară.

În același etagi sunt aședate dormitōrele, vaste salōne luminoșe și aerate și în cari domnesce o curățenie esemplară. Fie-care dormitor nu cuprinde decât o imagine sfântă și paturile provēdute cu un mindir, o saltea, pernă, plapomă și o cuvertură de bumbac colorat. Cearceafurile și fața de pernă sunt de o albēță strălucitōre. Regele intră în fie-care dormitor, esaminează cu atențiune, desface câte un pat și admiră ordinea și curățenia. Pentru spălatul elevilor, este un salon special. Curățenia de aci, este de asemenea esemplară.

Pe o scară laterală, dēr curată și comodă, se scobōră la etagiul de jos unde sunt clasele. Regele intră mai întâi în clasa IV. În programul oral era cursul de limba română. Majestatea Sa face diferite întrebări elevilor din literatură, și anume din cronicari. Trece apoi succesiv în clasa II, unde aveau cursul de religie; în clasa III, unde aveau cursul de geografie, și la urmă, în clasa I, unde aveau cursul de aritmetică.

În fie-care din aceste clase, Regele a pus întrebări. La cursul de geografie, Suveranul a recomandat ca desemnul geografic să se facă cu mâna liberă, dēr pe meridiane și paralele. În clasa V a absolvenților, cari sunt în preția de a fi trecuți învățatori, Suveranul s'a oprit mai mult interesându-se de cursurile, ce li-s'au predat, de practica ce fac și punēnd în prezența d-lui profesor Petre Dulfu diferite chestiuni din psihologie și pedagogie. Rēspunsurile elevilor au fost în general satisfăcțōre.

Scoborând în sub-sol, Majestatea Sa s'a oprit în atelierul de lucrări manuale ale școlii. Aci mai mulți elevi, sub conducerea d-lui profesor Moianu, executau diferite lucrări: coșuri și pālării de paie, acestea fōrte frumoșe și elegante; diferite cartonage, ca legături de cărți, carnete de notat etc. Suveranul a esaminat cu atențiune, bine voind a cere diferite lāmuri asupra modului de a lucra și a rămas plăcut impresionat de dexteritatea elevilor.

De aci a trecut în sala de gimnastică, unde elevii au executat, sub conducerea d-lui profesor D. Ionescu, diferite exerciții. Regele încântat de spectacolul ce avea înainte dat de acești copii din popor, îndemănateci și bravi, executând după comandă, cu o rară precisiune, mișcări cari denotă nu numai fōrță mușchulară, dēr și inteligență, și-a manifestat în diferite rēnduri deplina sa satisfăcțiune.

Suveranul manifestând dorința, ca să vadă cu de-amēnuntul întreaga instalație a școlii, a fost condus în sala caloriferului, în salele de baie, în bucatărie, unde domnia o curățenie desvērșită. Aci, Majestatea Sa a esaminat bucatele preparate pentru elevi, pentru masa de sēra. Eșind în curte pe o scară laterală, de asemenea în perfectă curățenie, Regele a intrat în școlă primară de aplicație pentru normaliști oprindu-se mai întâi în clasele III și IV, unde doi copilași au recitat versuri patriotice, și apoi în clasa I și II, unde a asistat la o lecțiune practică făcută de normalistii absolvenți. În urmă a vizitat grādina de plante potagere și furagere, cultivată de

d. profesor V. Moga, numai cu ajutorul elevilor.

Regele consacră ultima sa vizită, din această lungă și interesantă excursiune prin imponentul edificiu al școlii, salei de mănăcare, unde tocmai se servea elevilor masa de sēra. O sală mare luminoșă și curată provēdută cu mese lungi, pentru 10 elevi, acoperite cu metal alb, mai igienic și ușor de curățat; fie-care elev are tacāmul complet, farfuriile, șervetul și paharul sēu. O cană mare de porțelan, elegantă chiar, cuprinde apă de beut pentru toți și pentru o masă.

Suveranul trece printre mesele elevilor, esaminează cu băgare de sēmă mănăcarea, se interesază de elevi și apoi urdu-le „masă bună“, parăsesce sala în adia-mațiunile de Trăiți! ale elevilor.

Înainte de a pleca, Regele binevoese a face cerc, esprimând d-lui președinte al societății Lahovari, d-lui director Gārboviceanu și d-lor profesori deplina sa satisfăcțiune pentru situațiunea înfloritōre în care a găsit societatea și școlile.

Esamene.

Protopopiatul Arieșului, Iunie 1902.

Onorată Redacțiune! Îmi saltă inima de bucurie, când iau condeiul în mână spre a-vē împărtăși următoarele: În 27 Maiu 1902 s'a ținut esamenul școlastic în comuna Varfalēu, protopopiatul Arieșului. Așupra acestui esamen nu se pōte trece cu tăcere; îmi țin deci de datorință, ca pe cel care acesta să-l dau publicității. Dare-ar Dumnezeu, ca scrii ca a mea nici când a nu lipsescă, ci dīlnic cu fală să umple paginile prețuitei nōstre foi: „Gazeta Transilvaniei.“

Esamenul s'a ținut sub președința Reverendis. d-n protopop actual Simeon Pop și a On. d-n Alesandru Gajia administrator parochial. Present a fost și un număr public din loc și jur.

Diua de 27 Maiu a. c. a fost o adevērată sērbătōre pentru întreg poporul românesc din Varfalēu. Imbrăcați în vestiminte de sērbătōre, apropiatu-ne-am cumie cu mare la 8 a. m. de locașul școlii, al cărui interior era împodobit cât se pōte mai frumos. Fel și fel de ghirlande înfrumșetau — cu deosebire — pāretele din față; aci ne aștepta și inscripția: „Dumnezeu v'a, adus“, făcută din flori și frunză verde.

Programul esamenului a fost următorul: După invocarea ajutorului celui de sus, unul dintre elevii de școlă se adresază Rev. d-n protopop și publicului ascultător, spunēndu-le, că dēnsii vor să-și dea sēmă despre rezultatul muncii din decursul unui lung an de studiu. Îți era mai mare dragul să privesc în mitalul copilaș, care cu fruntea ridicată își roștea micul discurs, cu care fusese însărcinat. În adevēr, nu sciam ce să admir în el: nevinovăția, ce o ceteam în față-i, sēu curajul cu care s'a prezentat înaintea nōstră? A urmat apoi esaminarea din singuraticile obiecte de învățământ și în special din: religiune, l. română și maghiară, matematică, istorie, geografie, ist. naturală și economie... Au fost declamate și câte-va poezii anume alese, őr altele s'au cântat tot de cătră elevii de școlă.

Ce privesc rēspunsurile elevilor, acelea au fost cât se pōte mai esacte. Vedeam de pe față părinților bucuria de care erau cuprinși, observam cu ce sete ascultă rēspunsurile tinerilor lor odrasle. O mamă auțēndu-și fetița rēspundēnd, atât a fost de emoționată, încât a vērșat lacrimi de bucurie.

Preste tot rezultatul esamenului a fost cât se pōte de mulțumitor și numai spre lauda d-lui învățator Alesandru Pop pōte să-i servescă. Trebuie, însă, să amintesc, c'a fost greu chiar în Varfalēu să faci un atare progres. Greutatea reiese din împrejurarea, că școlă de aci, mai înainte fusese într'o stare cât se pōte de miseră. Copiul au fost siliți să frecventeze școlă de stat, unde numai dulcea nōstră limbă română nu puteau să o învețe. Peste tot d-lui învățator Alesandru Pop i-s'a dat pe

Dumbrăvița, 10 Iunie 1902.

Poporul din Dumbrăvița (districtul protopopesc al Baiei-Sprie) având conducătorii bărbăți ca O. D. Demetriu Cionte și învățătorul zelos Ioan Cherecheș, și cu ocaziunea examenului final al a. c. săvârșit în 20 Maiu st. n., au dovedit, că sunt la înălțimea chiemărei lor. Despre acest examen voi raporta pe scurt următoarele:

După invocarea spiritului sfânt la 8 ore, sub presiul O. D. preot local, examenul s'a deschis la orele 9 a. m. cu „Impărate Ceresce” și rugăciunea „Domnului” cu 58 elevi. Examenul s'a început cu religiuena. După declamarea a două poezii, a urmat examinarea din limba română, maghiară, istoria și geografia.

S'a cântat de către elevi „Despărțirea Basarabiei de România”; s'a declamat poezia bine reușită „Sentinela Română” și mai pe urmă „Luntrașul”. După ce toți elevii au fost examinați din toate obiectele prescrise, s'a cântat „Cuvine-se cu adevărat” și rug. „Salutarea ângerescă”, cântă Născătoarea de Dumneșu... în semn de mulțumită; și care s'a încheiat prin rostirea unui discurs foarte potrivit de către președ, declarând examenul de închis.

Poporul cu lacrimi de bucurie în ochi, a mulțumit atât O. D. paroch, cât și d-lui învățător pentru osteneala și interesarea manifestată întru creșterea scumpulor lor băieți.

Învățătorul Ioan Cherecheș cu stăruință și zel a făcut destul, ca școala și în viitor, precum în trecut, să fie școlă model.

I. P....

Institutul Otteteleșanu.

(Publicațiune.)

Cu începerea viitorului an școlar 1902—1903 se vor primi șese-spe dece elevi în institutul de fete dela Măgurele fundat de Ioan Otteteleșanu și înființat de Academia Română, sub înaltul Patronajiu al M. S. Regelui, cărora li-se vor da conform dispozițiunii testamentare a răposatului fondator, o creștere casnică și instrucțiunea convenită unei „bune mame de familie, fără pretențiuni seu lux”.

Cursul va fi de cinci ani de studiu și unul de practică. În acest timp elevele vor avea totă întreținerea în institut.

Sunt admise în institut copile născute din părinți români săraci, pe deplin sănătoșe, cari până la 5 August 1902 au împlinit 12, dar încă nu 14 ani, au pregătirea ce se dă în școlile primare din România și au obținut la terminarea cursului primar cel puțin media 7. Candidatele cu clase secundare au să prezinte certificatele de clase secundare, având media cel puțin 6.

Nu se admit dispense în nici o privință.

Două surori seu două vere primare nu pot fi admise în institut.

Părinții elevelor, ce vor fi primite în institut, nu pot să-și ia fiecele de sfintele sərbători ori pe timpul vacanțelor în familiile, și Direcțiunea își conservă dreptul de a le da ori nu voie elevelor de a petrece în familie de vacanță.

Părinții aspiranților ori reprezentanții legali ai acestora au să trimită — până la 5 August 1902 — cererile însoțite de act de nascere, act de vaccina, act de paupertate în care se va arăta și numărul copiilor și atestat școlar despre terminarea claselor primare, la Academia Română (calea Victoriei Nr. 135), pentru Comisiunea Fundațiunii Otteteleșanu, care, examinând actele și luând informațiunile ce va crede de cuviință, va dispune ca concurențele ce îndeplinesc condițiunile mai sus precisate să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea-ce privește cetirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țrilor române.

Concurențele, cari nu sunt din România, se admit fără examen de primire, în virtutea atestatelor obținute în școlile similare din patria lor, și au să trimită la Academia Română, tot până la 5 August, cererile însoțite de actele enumerate mai sus precum și de un atestat medical.

Rezultatele examenului se vor supune dimpreună cu toate actele, printr'un raport Augustului Protector al Academiei Române, Majestății Sale Regelui, căruiia îi aparține a decide în privința primirii.

Esamele se vor începe în localul Academiei, la 9 Septembrie 1902, ora 8 dimineața.

Cu începere dela 16 August părinții pot ridica actele copiilor.

București, 20 Maiu 1902.

Concurs de stipendii.

Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români Brașov, publică concurs pentru 5 stipendii à 40 cor. pentru ucenicii aplicați la meserii în Brașov. Să cere: 1 Contractul de ucenicie. 2 Carte de botez. 3 Atestat școlastic. 4 Adeverință de bună purtare dela măiestru.

Rugărilor pot fi înaintate până la 30 Iunie stil v.

Din ședința comitetului, ținută în Brașov la 6 Iunie 1902.

Prospect

pentru înființarea unei case de împrumut și păstrare pe acțiuni în opidul Cohalm (Köhalom-Reps.)

Convinși, că un institut de bani, care se procure populațiunii noastre agricole creditele necesare și se desvolte spiritul de economisare, a devenit pentru ținutul nostru o necesitate urgentă, subscriși în urma unei înțelegeri comune, am decis înființarea unei case de împrumut și păstrare, ca societate pe acțiuni, sub numele „Economia” în opidul Cohalm.

Mărimea capitalului social am fixat-o cu cor. 60,000, împărțit în 600 acțiuni pe nume, de câte cor. 100: rămâne însă în voia adunării generale constituante, ce se va concheta la timpul său, să ridice capitalul fundamental, seu să-l reducă până la valoarea acțiunilor subscribe, ținând cont de rezultatul apelului nostru.

Societatea se înființază pe timp nedeterminat.

La subscrierea acțiunilor sunt a se plăti 10% din valoarea nominală, adică câte 10 corone de acțiune și 2 cor. de fiecare acțiune, odată pentru tot-deuna, ca contribuire spre acoperirea speselor de fondare.

Terminele pentru plățirea celorlalte 90% adică 90 corone de acțiune se vor fixa de adunarea generală constituantă, și anume tot în rate de câte 10% și la intervale de cel puțin 30 zile. Se pot însă plăti de-odată mai multe rate, eventual întregă valoarea acțiunilor, în care cas se garantează subscriitorilor 5% interese dela ratele plătite anticipativ.

Subscrierea acțiunilor se încheie la 31 Iulie 1902 st. n.

Membrii fondatori își rezervă dreptul de a alege prima direcțiune pe cei dintâi 3 ani în sensul § 183 din legea comercială.

Cohalm, în 25 Maiu 1902 n.

Comitetul fondator: Iosif Lupu paroch Stena; Ioan Brotea, paroch Mateaș; Ioan Ursu, invet. pens. Cața; George Andron, invetător Ungra; Nicolae Băsea, econom Cohalm; Ioan Beacan, paroch Mercheaș; Ioan Buzea, asesor opidan Cohalm; Sofroniu Roșca, paroch Ungra; Ioan Seracu, proprietar Cohalm; Ioan Grancea, proprietar de mără Jibertu; Ieronim Buzea, preot-capan Stena.

Ordinea examenelor

la școala elementară capitală română gr. or. din Brașov la finea anului școlastic 1901—1902.

Esamele publice se țin: Mercuri și Joi în 5 și 6 Iunie st. v. în sala festivă a gimnasiului nostru în ordinea următoare:

Mercuri, în 5 Iunie: dela 8—8½ ore a. m. cl. I de fete, invetător: I. Aron, dela 8½—9 ore a. m. clasa II/a de fete invetător: Z. Butnar, dela 9—9½ ore a. m. clasa II/b de fete, invetător: I. Prișcu, dela 9½—10 ore a. m. clasa III de fete, invetător: I. Dariu, dela 10—10½ ore a. m. clasa IV de fete, invetătoare supl. H. Russu, dela 10½—11 ore a. m. clasa V de fete, invetător: N. Oancea sen., dela 11—11½ cântări cu cl. IV și V de fete, invet. N. Stoicovici, dela 11½—12 grădinaritul cu clasa IV și V de fete, invet. N. Oancea sen.

Joi, în 6 Iunie: dela 8—8½ ore a. m. clasa I/a de băieți, invetător: R. Frateș, dela 8½—9 ore a. m. clasa I/b de băieți, invetător: C. Mușlea, dela 9—9½ ore a. m. clasa II/a de băieți, invetător: N.

Stoicovici, dela 9½—10 ore a. m. clasa II/b de băieți, invetător: Ios. Aron, dela 10—10½ ore a. m. clasa III/a de băieți, invetător: D. Marcea, dela 10½—11 ore a. m. III/b de băieți, invetător: N. Oancea jun., dela 11—11½ ore a. m. clasa IV/a de băieți, invetător: Șt. Popovici, dela 11½—12 ore a. m. clasa IV/b de băieți, invetător: I. Vătășan, dela 3—3½ ore p. m. cântări cu cl. IV/a și b de băieți, invet. N. Stoicovici, dela 3½—4 ore p. m. gimnastica cu cl. IV/a și b de băieți, inv. resp. clase, dela 4—4½ ore p. m. grădinaritul cu cl. IV/a și b de băieți, inv. C. Mușlea.

Lucrurile de mână ale elevelor din clasa II.—V sunt espuse sub decursul examenelor în sala de examinare, invetătoare Haretti Russu.

Școala Froebeliană de copii și copile a bisericei Sf. Nicolae, nu va ține examen, fiind acesta deja închisă din cauza epidemiei, ce grasază între copii.

Esamele din studii cu elevele din Internatul Reuniunii Femeilor Române din loc se țin Miercuri, în 5 Iunie st. v. dela 3—4 ore p. m. tot în sala festivă a gimnasiului; invetătoare M. Popescu.

Esamenul practic din economia casnică (menajiu, croitorie, cusutul cu mașina etc.) se ține cu elevele din Intern. Reun. Fem. Rom. din loc, în localul Internatului Duminecă, în 16 Iunie st. v. dela 3—5 ore p. m.; invetătoare Carolina Teclu, directoarea Internatului.

Lucrurile de mână ale acestor eleve vor fi espuse în decursul examenului în sala de studii a Internatului.

După fie-care examen se vor împărți premiile; ăr invetătorii respectivelor clase vor ceti clasificățiunea în clasa sa.

N. B. Încheierea anului acesta școlar la ordin mai înalt, se face la data de mai sus, din cauza epidemiei, ce grasază între copii.

Brașov, 27 Maiu 1902.

Direcțiunea.

Literatură.

A apărut „Cartea sôcelor” de Marou, o broșură h-zliă de 128 pagini, cuprindând peste 50 de poezii la adresa sôcelor. Broșura oferă lectură foarte plăcută, mai ales pentru gener. „Cartea sôcelor” se poate procura și dela Tipografia „A. Mureșianu” în Brașov cu prețul de 1 cor. plus 5 bani porto.

„Supplex Libellus Valachorum”, memoriu prezentat împăratului Leopold II. de către episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc și alătura de acesta traducerea românească făcută de profesorul Dr. E. Daniu, Sibiu, „Tipografia” societate pe acțiuni. Un esemplar broșat costă 1 corună (plus 5 bani porto). Se află de vândere la Tipografia „A. Mureșianu”.

„Castelul din Carpați”, roman din viața poporului român din Ardeal, de Jules Verne, tradus de d-l Dr. Victor Onșor cu o prefață de Dr. Eliă Daniu (Tipografia „Tipografia” societate pe acțiuni Sibiu). Se află de vândere la Tipografia „A. Mureșianu” Brașov. Esemplarul broșat edit. populară 1 cor. 60, broșat ed. de lux 2 cor 40 (plus 10 b. porto), legat 4 cor. (plus 20 b. porto). O carte foarte interesantă, care n'ar trebui să lipsescă de pe masa nici unui Român.

„Enciclopedia Română”, publicată din însărcinării și sub auspiciile „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, de Dr. C. Diaconovici, prim-secretarul Asociațiunii. Vol. III, fasc. XXVII (Fetricani—Prisiceanu).

La începutul lui Iunie a. c. a apărut un nou fascicul al acesteia mar. publicațiunii, cuprindând la 2000 articole din litera P, penultima dintre literele mai bogate ale alfabetului. Din cuprinsul vast al acestui fascicul vom remarca și de astădată articolele de interes special românesc și anume, în priunul rând biografiile: Petrini-Galați, Petrino, Păncescu, Pherekyde, Philippide, Piekarsky, Pipoș, Pleșoianu, Pletos, Poenaru, Polizu, Pompiliu, Poni, Pop, Popa, Popasu, Popea, Popescu, Popfii, Popovici, Pop, Porcius, Porumbescu, Poteca, Prăjescu, Prisiceanu, etc. În partea istorică găsim mai multe articole de Dr. D. Onciul, S. Floru, Agullei, etc., împreună cu mai multe articole geografice interesante, de col. Iannescu cu alți oficeri din inst. geog. mil. din București (între altele: Petroșeni, Pôrta de fier, P. orientală, Predeal, etc.), și art. arheologice de Teohari Antonescu (între altele: Tesaurul dela Pietrôsa), etc. În materie

literară găsim numeroase art. mai mari de M. Străjan (Plautus, Plinius, Plutarch, Poesia, Poetica, Poveste, etc.), D. Evolveanu, etc. Iurisprudența e reprezentată prin E. Scriban (Plăsmuire, Prejudiciu, etc.), științele politice prin Valerian Ursean (Popor, etc.) și cele economice prin N. Ideru. De remarcat sunt și numeroșele art. de medicină și igienă de Dr. Felix (tatăl și fiul), Imerwoll, Crăiniceanu, Tălășescu, Dr. Beu etc., apoi cele de botanică lucrute de puterile inst. bot. din București (între altele: art. Plante și Pomii de Radianu), cele de zoologie de Moșil și Popovici-Voitești, și de mineralogie de L. Mrazek. În materie de astronomie și geog. fizică găsim lucrări de Murgoci (Pol. Plante, etc.) în chimie de Minovic, în fizică de Viciu, și în filosofie de Dragomirescu și Pletos. Științele militare sunt reprezentate prin locot.-col. Aronovic și Bălescu. Dintre celelalte articole mai mari mai amintim: Petrol, Philloxera, Fotografia, Pictura, Pravila (de Dr. Radu).

Acastă spicuire fugitivă arată bogăția cuprinsului fascicolului de care vorbim și numele înșirate sunt cea mai bună garanție pentru valoarea scrierilor, ce le cuprinde.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu și se primesc numai pentru publicațiunile întregi. Prețul de prenumărare pentru un tom broșurat cor. 20.—, legat cor. 23. 20 (în România: lei 25.—, resp. 28. 50).

NECROLOG. Iosif Morariu sen., fost director și învățator 39 ani, după lungi și grele suferințe, împărțit cu sf. Taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, astăzi Mercuri la orele 5 dim. în etate de 66 ani și în anul al 45-lea al fericitei sale căsătorii. Despre această ireparabilă pierdere, incunoscîntăm cu inima înfrîntă de durere pe toate rudeniile, amicii și cunoscuții răposatului. Rămășițele pămîntescii ale mult regretatului defunct se vor ridica din locuința proprie, Vineri, în 31 Maiu st. v. (13 Iunie n. a. c. la orele 9 a. m. și se vor depune spre vecinică odihnă în cimiteriul bisericii gr. or. rom. din Feldiöra. Fie-i tîrîna ușoră și memoria în vece neuitată!

Feldiöra, în 29 Maiu st. v. 1902. Ana I. Morariu nasc. Fulca, ca soție. Iosif I. Morariu, protopresbiter, Dr. George I. Morariu, medic, Maria Tăban nasc. Morariu, ca fi și fică. Ioan I. Tăban, ca ginere. Olimpia Iosif Morariu n. Mihălțean, Adela Dr. G. Morariu n. Karl, ca nuroi, cumnați, cumnate, nepoți și nepoate.

Pasările și agricultura.

Săténul Sandu Damian din satul Ferigeni, avea o grădină cu pomi și flori, de totă frumusețea. De cum se desprîmăvăra și până da ierna, Sandu era nelipsit din grădina lui, cu sapa, grebla, stropitorea, cosorul și alte unelte. Brasde de flori și pomi mai frumoși și mai bine îngrijii decât în grădina lui, mai rar se găseau. Mirosul și frumusețea florilor, precum și rîdelele cele multe și gustose ale pomilor, erau răsplata și mulțumirea lui Sandu, pentru stăruitorul îngrijiri ce avea pentru grădină.

Pe la strășinile și prin podul casei lui Sandu, se pripășiseră o grămadă de rîndunele, care în toți anii scoteau mulți pui. Într'o vară Sandu supărat pe ele, pentru că-i stricau câte ceva din cireșe, vișine și alte pome, se apucă și strică toate cuburile acestor păsărele, spărgînd multe de oue și scăpînd astfel pomele; și păsările plecară într'altă parte, ca să găsească omenii mai în gîlăuitorii. Omul avu pome și fu mulțumit. Tîmna și ierna trecură pe nesimțite; primăvara se inapoia veselă, ca tot-deuna și plină de nădejde pentru Sandu, care se bucura vădînd că rîndunelele nu s'au mai reîntors, ca să-i strice pomele. Pomi începură a-și deschide bobocii de muguri cu frunze și flori; dîr odată cu ele se iviră și o mulțime de omiști cari mîncară și pustiiră totul. Toți pomii rămaseră negri și trîști, ca în vreme de iernă. Florile

și ori-ce altă verdete din grădină fură de asemenea stricate. Intristarea lui bietul Sandu fu fără margini și nu-și putu da cu socotela de unde a venit pe capu-i astă pacoste, de care într'alți ani fusese scutit. Printre alți săteni, cărora se plînsese de acest neajuns, fu și învățatorul satului, care aflînd despre purtarea lui Sandu cătră rîndunele, pe care le isgonise fără milă dela casa lui, după-ce îl muștră cu cuvinte blînde îi lămuri că decă până acum pomii și florile nu i-au fost stricate de omiști, a fost pentru cuvînt că aceste păsărele și altele, cum sunt vrăbiile, se însărcinaseră fără nici o plată cu curățirea pomilor de omiști, fără ca el se scie. Îi spuse, că în alte țări sunt societăți pentru ocrotirea păsărelelor, fără care agricultura ar suferi foarte mult. Au fost țări, în cari din pricina vînatorei peste măsură a păsărelelor, agricultura dase inapoi foarte rău; așa că omenii de pe acolo au fost siliți să cumpere și să aducă asemenea paseri din alte țări și să le ocrotescă, pentru-ca agricultura să dea ăr înainte. S'a făcut socotela și s'a găsit că o familie de păsărele stirpesce pe an mai multe milioane de omiști și alte gîngăni cari ar pute aduce muncitorilor pagube de sute de milioane de lei. Omul ori cât de harnic și neobosit ar fi, n'ar pute să se ferescă de atatea miliarde de vrășmași, — cum sunt omiștile și toate gîngăniile, — care i-ar potopi tot rodul ostenelelor lui decă Dumneșu nu i-ar fi dat asemenea ajutor nepretuit, care nu cere nici o plată. Este dîr de datoriu lui (a omului) să nu vîneze și să nu omore păsărelele, căci atunci se arată nemulțumitor cătră Dumneșu și se pune în rîndul fiarelor sîlbatiche, care omoră pe celelalte vietuitoare, de multe-ori numai pentru plăcerea de a omori. Decă paserile ne aduc și ore-cari pagube, apoi folosele sunt cu mult mai mari. Încât pagubele nici nu trebuie băgate în seamă. Unele paseri prin mîncarea mortăciunilor, curăță aerul de mirosurile cele grele, care ar aduce multe bôle.

Sandu ascultă cu mare băgare de seamă cele spuse de învățator și pîtrîndîndu-se de adevărul și folosele acelor povețe, făgădui că în viitor nu va mai supăra paserile și alte vietuitoare și într'adevăr se ținu de cuvînt. Acum omiștile și alte gîngăni nu-i mai vatemă pomii și florile, cari sunt așa de frumoșe, cum erau în zilele cele bune de altădată...

Ce bine ar fi, decă toți sătenii români ar asculta povețele celor mai luminați, decât ei, cu aceeași dragoste și le-ar îndeplini cu aceeași rîvnă, cu care le-a ascultat și le-a urmat fratele și tovarășul lor de muncă și de vietuire, Sandu Damian! De multe pagube și neajunsuri s'ar feri Românul și mult bine și folos i-ar prinde acele povețe. Adesea ori, un lucru căruia săténul din nepricepere nu-i dă nici o însemnătate, pôte avea urmări foarte mari și triste! Săténul a audît din moși strămoșii lui, că este păcat să se omore cutare, ori cutare pasere sau altă vietuitoare; dîr nu în tot-deuna se feresce el d'a cădea în păcat! Și apoi ce păcat mai mare pôte cădea pe capul plugarului român, decât a-și vedea rodul muncii stricat de gîngăni, din lipsă de paseri, pe care le omoră și isgonesc el d'împrejur fără nici o milă!

Mai ales copiii trebuie săfătuiri de mic să se poarte omenesc cu paserile și ori-ce alte vietuitoare, căci pe lîngă alte folose, această deprindere mai lucrăză în bine și asupra simțămîntelor tragediei lor imai și-i

feresc de a fi nisce adevărate fiare sîlbatiche. cînd se măresc și cînd nu mai pun preț nici chiar pe viața celor asemenea lor; lucruri, cari din nenorocire se vîd petrecîndu-se adesea-ori atît pe la sate cât și pe la orașe, unde se crede, că este bine decă se fac toate gusturile copiilor, fie ele ori cât de nefolositoare!...

(„Amicul Poporului“)

P. Păncu.

Despre presimțiri.

Din timpurile cele mai vechi s'au menționat aceste fenomene și au fost comentate în diferite moduri.

Călugărița *Maria Magdalena*, care a fost victima „Bazarului de caritate“ în timpul nopții, care preceda catastrofa, visa că se afla între flacări. Dimineața, tristă, cum este ori și cine după un așa vis, spune surorilor: „Am o presimțire“. Cînd părăsi călugărițele spre a se duce la „Bazar“, le spuse: „Adio surorilor, adio pentru tot-deuna“. După două ore a fost arsă. Cerșind necredincioșii la acosta? Ea s'a dus, pentru-că a promis, dîr în sufletul său era absolut convinsă, că nu se va mai întorci.

Dr. *Hericourt* a publicat în „Revue médical“ mai multe casuri personale. Eță unul:

Duminecă în 14 Aprilie 1895 la ora 2 și jumătate es la plimbare cu familia. De-odată își veni ideea că casa mea arde. Nevrînd să intrerun plimbarea, o scurtez și pe la 4 și jumătate ne întorcem, ăr spre casă. Totă casa mea era în flacări.

Cu toții scim că Calpurnia, soția lui Cesar, îl visase în noptea care preceda încoronarea lui, sîngerînd. Cu toate stăruințele nevestei de a rămînea acasă, el se duse și fu omorît.

Lincoln, președintele St.-Unite, visase în noptea care preceda mîrtea lui, că se duse la palatul presidential și vîdînd tot în negru întrebă pe un lacheu: „Ce este doliul ăsta?“ „Cum, nu sciti, președintele a fost omorît aseră la teatru“. Se deșteptă imediat, s'era merse la teatru și fu omorît de John Vilhers.

Beshandri, consilierul imperiului german, povestise nepoței sale, că a visat că foile unui arbore veniau spre el și rupînd o foie vîdî scris pe ea: „Mort 1 Iunie 1820“. El chiar uitase visul, însă la 1 Iunie 1820 fu mort.

Baronul *Lazare Hellenbach* citeză următorul cas personal. Doria colaborarea directorului secțiunii chimice din Viena. Și era vorba că a doua zi să se ducă la el. Peste nopte visă, că intrînd în institut vede pe directorul dus de 2 omești și îi se spuse, că a înghițit din erore cyanură de potassium.

A doua zi se întemplă tocmai așa.

Dr. *Von Guddon*, celebru medic al lui Ludovic al II al Bavariei, visase într'o nopte, că se bătuse cu un om în apă. A doua zi doctorul povesti visul la mai mulți prietini. Scim cu toții, că Ludovic se arunca în lacul Hernberg și trase și pe doctor după el.

Marcel Scizolles locuia Asrêche. Era foarte bine dispus, căci tocmai primise de la familia lui vești îmbucurătoare. De-odată se produse o intristare și audî foarte distinct: „Ai o depeșe, acasă o nenorocire te așteptă“.

Scose ciasornicul și vîdî, că este ora 4 și jumătate. Se duse spre casă și găsi o telegramă: „Tata a murit din cauza unui anevrism“. Telegrama sosise exact la ora 4 și jumătate.

Într'o zi de Martie era la hotel în Grenada. Nevasta îi dîse: „Nu am dormit totă noptea, am vîdît lîngă mine pe amica mea B., era mîrta“. „Nu este decît un vis rău“, răspuse Scizolles. O săptămîna întregă o visase tot pe ea. În fine peste câte-va zile cînd sosiră gazetele, citi că d-na B. a murit tocmai în noptea cînd o visase.

M. L. V. locuia în Bordeaux în 1888.

În ziua de 22 Februarie la ora 4 și jumătate se afla în biroul său. De-odată vîdî foarte clar pe unchiul său, cînd se scula vîdî că nu este nimic și îi dîse că

pôte a fost vre-o halucinație. După sfert de oră primi o telegramă: „Unchi a murit“.

În *Bruxelles* d-na Helmont sculîndu-se dela masă vîdî pe vîrul ei și îi dîse: „Faci Galu?“ Nu era nimeni.

Peste o jumătate de oră primi o telegramă: „Galu mort“.

S'ar putu da mi și mi de exemplu dîr vedem că acestea sunt suficiente.

Explicațiunile ce s'au dat până acum acestor fenomene psihiatrice sunt numai ipotese.

MULTE ȘI DE TOTE

Un bătrân nătărău.

Puțin timp după căsătoria lui Napoleon cu Maria Louisa, fata împăratului Austriei, se luară nisce măsuri politice cătră curtea Austriei, cari erau contrare vederilor lui Bonaparte. Primind nouă el dîse: Împăratul Austriei este, „une vieille ganache“ (un bătrîn nătărău). Maria Louisa era de față, însă nici odată mai nainte nu audise espresiunea asta și n'o înțelese.

Curînd după aceea cînd rămase singur cu bărbatul său, îl întrebă de sensul vorbeii „ganache“; însă el nevoind să-i spună adevărata însemnare, îi dîse: „asta însemnă om cu mare experiență și cu bună pricepere“.

În ziua următoare, cancelarul Cambaceres se duse la Regina cu o adresă de felicitare pentru căsătoria ei. Ea, dorind să face un compliment în răspunsul său, mulțumi din suflet, dîcînd că îl considera pe cel mai mare „ganache“ din împărat.

Omenii Curței fură uimiți și încurcați se retraseră însă fără să facă vre'o observare. Împrejurarea ajunse în curînd la urechile lui Napoleon, care rise din totă inima, și luni de zile asta fu subiectul de glumă în toate adunările din Paris, împărțîndu-se singura persoană, care rămînea nesciutore de greșela ce comisese.

Căsătorii

dela 6 Iunie până la 12 Iunie.

1. Kovács Károly ev. ref. proprietar de mașine de trierat în Szepeș-Magyaros, cu Ana Ilona ev. ref. Brașov. 2. Horvát Sandor, ev. ref. muzicant, cu Bundzik Maria, rom. cat. amînat domiciliat în Cașovia; 3. Dumitru Mehes, gr. cat. muncitor, cu Ana Cârstea, gr. or. Brașov. 4. Henke Sándor, rom. cat. pantofar, Brașov, cu Sipos Rozalia, rom. cat. Kézdi Polyan. 5. Gyártás Andri ev. ref. calfă de pantofar cu Bokor Rozalia rom. cat. Brașov. 6. Balázs Iános rom. cat. croitor Brașov cu Budik Katalin ev. ref. Szekely Udvarhely. 7. Tökés Gyula ev. ref. calfă de lăcătaș cu Csulak Iuliana ev. ref. Brașov. 8. Stefan Gusny rom. cat. păqitor de mașine cu Iulia Josefa Bobay n. Winklerek, rom. cath. amîndoi în fabrica de zahar. 9. Niculae Căpătină gr. or. muncitor cu Eufrosina Bănățeanu n. Tiuț gr. or. Brașov. 10. Reimer Victor Traugott, ev. de conf. aug., contabil cu Ema Borsos ev. ref. Brașov.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 13 Iunie 1902.

Hotel Europa: Dr. Csiky, avocat, Gy. Szt. Miklos, D-na Albahary, București. Paul, electromonteur, București. Vogel și Bannfeld, voiajiori, Budapesta; Sekinek, căpitan c. și r., Otto, voiajior, Ferencz, comerciant. Eisner, comerciant, toți din Budapesta; Stolz, Maurer, Rosthal, Zsengeri, Fischer, Deutsch, Kopecek, Priemann, voiajiori, toți din Viena.

Hotel București: Kraft, secretar de finanțe. Clușiu; Schwarz, Oradea. Kirti, Platz, Budapesta; Rössler, Drach, Viena; toți voiajiori.

DOCTORUL

ALEXANDRU de VAIDA-VOEVOD

specialist pentru bôle interne

CARLSBAD,

Alte Wiese, „Blauer Schlüssel“.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

8038—1902.

Scrisoare de licitațiune cu oferte.

La 30 Iunie st. n. a. c. la 10 ore a. m. se vor da în antrăprisă pe cale de oferte, în oficiul economic orașenesc din loc, următoarele lucrări, anume:

a) Facerea unui nou cazan pentru conservare de gaz la uzina de gaz orașenescă în preț de 21945 cor.

b) Facerea stelagiului necesar pentru montarea cazanului, în preț de 1467 cor. 37 fil.

c) Repararea basenului dela canalul cel vechiu, în preț de 3034 cor. 59 fil.

Se vor accepta numai oferte în scris, timbrate în regulă, provădute cu un rasiu de 10% dela suma ofertată și sigilate. Se pot face oferte și pentru fie-care lucrare de sub a), b) și c) separat.

La ofertă este a se alătura planșele lucrărilor de făcut, dinpreună cu prețurile lor, adecă: preliminarul de preț și un raport în detail.

Afară de acestea, ofertul are să cuprindă declarațiunea, că oferentului sunt cunoscute condițiunile de ofertă contract și că se supune acelor condițiunilor.

Condițiunile mai detaiate de ofertă și contract se pot lua în vedere la oficiul economic orașenesc la timpul de oficiu între orele 8—12 a. m.

Ofertele se primesc în oficiul economic orașenesc până la 30 Iunie a. c. 10 ore a. m., ér ofertele depuse după acest termen — ca înregistrate — se resping.

Brașov, 4 Iunie 1902.

Magistratul orașenesc.

AVIS.

Am onórea a aduce la cunoștința on. public, că **iașu în antrepriză totfelul de zidiri mari și mici,**

impună cu planurile necesare (moderne).

Cu prețurile cele mai moderate.

Cu toată stima:

Andreas Weber,
architect

Brașov, Strada Porții nr. 69. etag. I.
3—3. (517)

64.—1902

l. c. so. d.

Publicare de concurs.

La gimnasiul superior fundatiional din Năsăud din 1-a Septembrie 1902 e de a se complini o **catedră de profesor ordinar,** la care pot concura indiviđi, cari au calificațiune de profesori pentru școlele medii din geografie și științele naturale.

Cu acest post decă se denușca profesor ordinar se asigură fondul central școlastic din districtul Năsăudului, următoarele dotațiuni:

- 1) plata anuală de 2200 corone,
- 2) cuartir natural,
- 3) drept de pensiuine în înțelegerile art. de lege XXVII din 1894.

Dacă înse se complinesce cu condițiunile profesor suplent în sensul dispozițiunilor legii, competița anuală e 1600 corone și dacă se înainteză de profesor ordinar și în această calitate se asigură aprobare, atunci întră în dotarea descrisă mai sus sub 1—4.

Dela concurenți se recere ca se vor înregistra și posesă calificațiunea științifică prescrișă de lege

și se știe pe deplin limba română și maghiară.

Concurenții se-și așternă suplițele adresate către „Comisiunea administrătoare de fondurile centrale școlastic și de stipendie din districtul Năsăudului“ și ajustate cu documentele despre etate, religiune, starea familiară, referințele militare, calificațiunea științifică, cunoscințele de limbă și eventual despre serviciul de până acum până în 10 Iuliu 1902, la direcțiunea gimnasiului superior fundational din Năsăud.

Din ședința „Comisiunei administrătoare de fondurile centrale școlastic și de stipendie din districtul Năsăudului“ ținută în

Năsăud, la 12 Martie 1902.

Președinte:

Gerasim Domide m. p.

Secretar:

(534)2—2 Dr. Nestor Simon m. p.

251—1902.

végrh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNYI KIVONAT.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszéknek 1901 évi 8511. polg. sz. végzése következtében, Dr. Manóiu Miklos brassói ügyvéd által képviselt brassói Birt George javára brassói Bustea György és társai ellen 73 kor. erejéig 1902 évi márczius hó 24 én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 718 korra becsült következő ingóságok u. m.: bérkocsi, lovak és hármok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbíróság 1902 évi V. 398/3 sz. végzése folytán 73 kor. tőkekövetelés, ennek 1901 évi június hó 3-ik napjától járó 6% kamatai 1/3% váltótó díj és eddig összesen 60 kor. 90 fillérben már biróilag megállapított költségek 10 kor. 20 fil. a korábbi és az alább kitüntetett jelen árverés kitűzési költségek erejéig, a melyekből a kifizetett 40 kor. leszámittatik. Brassóban pe Tocile 64 sz. a. leendő eszközzésére 1902-ik év június hó 24-ik napjának d. e. II órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el foguak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglatatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassóban, 1902 évi június hó 7-ik napján.

Deák László,
kir. bir. vghjtó.

500 fl. plătesc celui ce va mai capeta vre-odată durere de dinți, ori îi va mirosi gura, după ce va folosi

apa de dinți

a lui Bartilla, o sticlă 70 bani.
(Pentru pachetare 20 filler deosebit)

Erezii A. Bartilla (E. Winkler)
VIENA, 19/1., Sommergasse 1.

Să se ceră pretotindenea apiat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțarii de falsificare vor fi bine plătute. La locurile, unde nu se pôte căpăta, trimt 7 sticle cu 5 cor. 20 fil. franco; 16 sticle cu 9 cor. franco.

Se capeta în BRAȘOV la farmacia D-ului Victor Roth și la farmacia Inggerul păzitor, Tergu grăului Nr. 7.

„Institut nou de înmormântare.“

Am onórea a face cunoscut prea stimatului public român, că am deschis în Clușiu strada Unio Nr. 13 un „Institut de înmormântare“ nou, unde se află tot soiul de sicrie vâpșite și ornamente de metal și de lemn, cununii simple și de cele mai pompoșe, lumini, torțe și spre înlesnire chiar și cruci la grópă; astfel tóte cele de lipsă se pot comanda laolaltă și de-odată pentru înmormântările, ce le efectueșc prompt și cu taxele cele mai moderate atât aici în loco, cât și în provincie și în străinătate, ba chiar și transportarea cadavrelor, având caii mei proprii bine dresați; în urmă tot felul de lucrări, ca la mészari și tēmplari se află chiar și gata în deposit la casa mea proprie din str. Monostor Nr. 87.

Cu deosebită stima:
Petru Munteanu
mészar și tēmplar.

3—3.519.

In casa de Tir (Schützenhaus)

Duminecă în 15 și Lună în 16 Iunie la órele 3 p. m. va cânta **MUSICA NAȚIONALĂ.**

Entre liber.

Mâncări și beuturi bune.

În fie-care Duminecă la prânz **supă de raci,** și diferite mâncări alese, pentru prânș.

Inghetată.

De curénd sosit!

APE MINERALE

Amplutură próspectă se capeta în tóte farmaciile din Brașov cu prețurile cele mai eftine.

(55.,1--7)

Casă de vëndare

lângă halta Tramvaiului dela Nou (Noa).

Casa acésta de sub nr. 9 este nou zidită, are doue odăi mari și o bucătăriă, pivniță bună (cu șine), curte mare și loc frumos de grădină.

Aménunte despre condițiunile vëndării la proprietarul casei

IUON MUNTEANU, tot acolo.

3—3.

O casă cu etaj

care constă din doue locuințe frumoșe, parte parchetate fie care cu 5 odăi, 2 bucătării, 2 cămări, odae de baie, pivniță mare, sopron, spălătorie grădină și o curte spațioșă, situată în o stradă principală din Scheiu, aprópe de oraș, din cauza mutării de aci, este de închiriat séu de vëndare din mână liberă.

Informații Strada Caterinei Nr. 17 în etaj (566,3—4)

Scăparea familiei.

Inscripțiunea de mal sus într'adevăr o merită

„Picăturile rusesci“

ce se preparéză în farmacia D-lui VASILIE MIJIN din Melencze.

Acește „Picături rusesci“ ar trebui se nu lipsescă din nici o casă. Ele sunt un mijloc neîntrecut și escelent contra durerilor interne, de stomac, mistuire, materiță și intestine.

În timpul cel mai scurt dispar durerile amintite; lucră într'un mod binefacătoriu contra sgărciurilor, vëndurilor (colică) și diarhoie, delătură grēța și neplăcerile provenite în urma stricării stomacului și din rēcělă, liniștesce grēța și face apetit; delătură respirațiunea grea, în lipsă estremă potolesce tusa și ajută la desfacerea flegmei, pusă pe puțină vată la dinți găunoși ușurează durerea.

Prețul 1 cor. 60 bani (80 cr.)

Decă se trimite înainte 2 cor. (1 fl.) medicamentul se expedeză francat.

„Picăturile rusesci“ veritabile se pot căpăta numai în farmacia

D-lui VASILIE MIJIN în Melencze, 14—20. (429) (comitatul Torontal).

Fluidul Kwizda.

Fluid pentru turisti Kwizda fluid pentru soldină.

Fricțiune probată contra soldinei. Întrebuințată de Turisti, Bicicliști și călăreți cu succes, pentru recreare după ture mai mari.

Prețul o sticlă cor. 2.—, 1/2 sticlă cor. 1.20.

-- Veritabil se capeta în tóte farmaciile. --

Deposit principal la **Franz Joh. Kwizda**

k. u. k. Oest-ung. kön. Rumän. u. fürstl. Bulg. Hoflif. Kreis-Apotheke KORNEUBURG, bei Wien.

DEPOSIT de articole igienice.

DEPOSIT de mărfuri de gumii din Paris.

J. REIF Specialist, VIENA

I., Brandstätte 3.

Prețuri curente în coverte închise franco și gratis

Trimiterea în provincie cu Rambursă. Discret. a K. 2, 4, 6, 8, 10 etc.

AVIS.

Subscrișul Institut artistic are onórea a face cunoscut On. public, că pentru a coresponde și celor mai moderne și eschisite cerinți, au angajat puteri de rangul prim, și garantéză executarea exactă și escelentă a lucrărilor ce cade în brânșă acésta.

Pentru a se convinge on. public de exactitatea acestor date, se confectioneză de ocamdată

TABLOURI de probă gratis.

De o cercetare număróșă se rógă cu toată stima

ATELIERUL REMBRANDT.

LEOP. SZINBERGER,

Atelier artistic, pentru fotografie și pictură.

Brașov, Strada vămii 19.

! Calitate bună garantată !

Vând cu 5—10% mai ieftin, ca concurenții mei.

Magazinul de încălțăminte și pălării

Nr. 10. I. SABADEANU Nr. 10.

Strada Porții nr. 10, BRAȘOV, Strada Porții nr. 10,

care se bucură de 32 ani de încrederea on. public, recomandă mărfurile sale **garantate, solide, moderne** și cari prin procurare favorabilă **vinde cu mult mai ieftin** ca ori-ce concurent al său, precum poate vedea onor. public din câte-va mai jos înșirate prețuri:

Pentru Bărbați:

- 1 pereche de ghete de vachs, garantat solide fl. 2.50
- 1 " de ghete de vachs cu besetz, garantat solide . . . 2.80
- 1 " de ghete de vachs cu șinóre, garantat solide . . . 3.70
- 1 " de ghete de vachs cu besetz de lac, gar. sol. . . 4.10
- 1 " de ghete Botin de iuft, garantat solide 4.30

Pantofi de Drill galbene ori negri cu pele, besetz și talpă dela 80 cr. în sus.

Pentru Dame:

- 1 pereche de ghete de pele patentate, cu gumă gar. fl. 2.50
- 1 " de ghete de pele patentate, cu nasturi, gar. " . . . 3.40
- 1 " de ghete Gems veritabil, cu nasturi gar. 4.—
- 1 " de ghete cu besetz de lac gar. 3.80
- 1 " ghete pele galbină gar. " . . . 4.—
- 1 " Pantofi de dans din lac " . . . 2.—
- 1 " " " " pele Gems " . . . 1.80
- 1 " " " " pele cu fl. 2.20.

Ghete mici pentru copii dela 50 cr. în sus.

Comanda la măsură se efectuează prompt ieftin și garantat solid.

Specialități de încălțăminte

de tot fine: Chevreaux, Boxkalf, „Ideal“ etc., se află în mare alegere

și se pot procura în 6 zile și după măsură cu prețuri moderate.

APELE cele mai BĂILE cele mai renumite ale continentului ferugifere, de nomol

Idroterapia cea mai rațională a Europei,

la confluența **Dornei și Bistriței**, într-o vale plăcută a Carpaților Bucovineni, înconjurată de păduri confere în pitorescul triunghi între Ardeal, România și Bucovina.

„DORNA“ (în BUCOVINA),

la gara „Valea Putnei“ de-ocamdată, ultima stație a căiei ferate secundare, **Hatna — Câmpulung — Dorna** 2 ore depărtare dela Dorna.

Se află birje la sosirea fie-cărui tren.

Durata sezonului dela 1 Iunie — 30 Septembrie st. n.

In monumentalul stabiliment de băi se aplică sistemele cele mai moderne.

Serviciul **idroterapieii** se află în mâinile unui personal bine școlit din clinica profes. Winternitz.

Cure dietetice: de zăr și de lapte.

Palatul de cură (Curhaus) cuprinde un Restaurant cu saloane elegante de mâncare, o Cafenea și saloane de lectură, muzică, biliard și diverse jocuri.

Afară de numeroase locuințe și Oteluri private stau la dispoziția publicului și **două Oteluri cu 70 camere** și apartamente confortabile pen ru prețuri moderate, cari aparțin stabilimentului de cură.

Apaducte din isvóre alpine. — Canalisație. — Lumină electrică.

Succese splendide: la bóle de inimă, după sistemul dela Nauheim, cu băi acido carbonice, și la arteriosclerosă cu băi de nomol.

Informațiuni și prospecte gratis și franco prin Administrația c. r. a stabilimentului de cură cari rezervă la comande camere în Otelurile de cură.

La întrebări medicale răspunde medicul stabilimentului de băi cons. imp. Dr. Arthur Löbel.

Șese medeci sunt în loc. cari vorbesc românește.

Apele alcaline din sursa „Ludwig quelle“ aprobate ca beutură dietetică și bună de amestecat cu vin și sirop, se aplică și la diverse afecțiuni catarale și se pot comanda la

„Administrația c. r. a stabilimentului de cură.“

în lunile Iunie și Septembrie prețuri reduse pentru băi și odăi.

B—10 (551).

Administrația c. r. a stabilimentului de cură.

Cel mai mare efect antisepctic.

PAO

apă de spălat gura în formă de prav.

Deposit en gros pentru Brașov

la JOHANN ORENDI.

Se capătă în farmaci, Drogerii, Parfumerii etc.

Cu gust, practic și ieftin.

AVIS.

Din cauza renovării prăvăliei vând toate mărfurile ce se află în mare asortiment de **stofe de haine** pentru bărbați și dame, și **Covóre, pânzării, perdele, bluse, Jupóne, Umbrele** etc. etc. marfă de tot nouă, cu prețuri scăzute.

! Numai timp scurt !

Se nu întârzie nimeni de a profita de acesta favorabilă ocașie.

Hans Fieles.

Strada Vămei nr. 13.

B—10 (536)

ANUNȚ.

Subscrisul am onóre a aduce la cunoștința On. public, că mi-am deschis aici în Brașov un **atelier de vâpsitorie de mobile și binale.**

Cunoștințele mele ce le-am câștigat după o praxă mai îndelungată prin străinătate în branșa acesta imi dau totă posibilitatea de-a mulțami pe On. public în toate privințele.

Efectuesc **ori-ce lucrări de vâpsitorie pe fier și lemn.** Precum: mese și scaune de grădină și altele. Imitez tot-odată în natur: Mahonul, Patisander, Nucul, Stejarul, Vișinul, imitație de plută și de trestie, parcheturi (pe podele), și lucruri de binale (edificiu) etc. etc.

Rog pe On. public la cas de trebuință a mă înșcina prin o carte postală, asigurându-l, că-l voi mulțami pe deplin pe lângă prețurile cele mai moderate.

Cu totă stima:

DUMITRU BUCĂ,

măestru-vâpsitor, Brașov, Pe Cóstă Nr. 33

B—3 (548)

Folosirea cafelei de orz a lui Kathreiner-Kneipp se învederează zilnic ca o binefacere și necesitate.

Nici o mamă iubitoare de familie se nu întârzie a introduce cafeaua aceasta gustoasă și igienică.

Nu există surogat mai curat și înlocuire mai bună pentru cafeaua de bob, ca cafeaua lui Kneipp.

Cafeaua de orz a lui Kathreiner-Kneipp e veritabilă numai în pachete originale cu marca de apărare „Pfarrer Kneipp“. Cafeaua aceea, care nu este provizuta cu marca aceasta se vinde cu cumpana nu este veritabilă Kathreiner.